

DIARI DE SESSIONS DEL

PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Número 2

I Legislatura

Any 1983

Presidència
de l'Exm. Sr. Antoni Cirerol i Thomàs

Sessió d'Investidura del Candidat a President
de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Celebrada dia 7 de Juny de 1983

Lloc de celebració: Seu provisional (Sa Llotja)

SUMARI

Punt Únic: Sessió d'Investidura del Candidat a President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

1.—S'INICIA LA SESSIÓ A LES ONZE HORES.

VICENÇ MATAS:

- 1.—La Presidència de la Comunitat Autònoma.
- 2.—El President cedirà l'ús de la paraula al candidat proposat perquè, d'acord amb el que disposa l'article 31 de l'Estatut d'Autonomia, exposi el programa polític del Govern que pretengui formar; per la qual cosa disposarà del temps que sigui necessari sense cap limitació.
- 3.—Una vegada acabada l'exposició del candidat, el President suspèn la Sessió, fins a les sis de l'horabaixa, perquè els diferents caps de llista puguin preparar el debat a realitzar sobre el programa esmentat.
- 4.—Una vegada 'reanudada' la Sessió podran intervenir les persones designades per les distintes llistes en representació parlamentària, les quals interveniran en raó inversa al nombre de vots obtinguts a les eleccions del dia 8 de maig passat.
- 5.—Cada intervenció tindrà una durada màxima de vint minuts.
- 6.—El candidat podrà intervenir en qualsevol moment sense cap limitació de temps i replicar el que s'allegui a les intervencions. Tot seguit, el President obrirà un torn de contrarèplica de cinc minuts de durada cadascuna, en els quals podran intervenir els diputats designats per cada llista. Una vegada acabades totes les intervencions, el candidat sollicitarà la confiança del Parlament.
- 7.—La votació serà nominal. Un secretari cridarà els diputats pels seus noms i aquests respondran «sí» o «no», o que s'abstenen. La crida es farà per ordre alfabètic simple. La Mesa votarà al final.
- 8.—Una vegada acabada la votació, el President proclamarà el resultat i, en el cas que hagi votat afirmativament la majoria absoluta, declararà atorgada la confiança del Parlament al candidat.
- 9.—En el cas que no s'hagi obtingut la majoria absoluta, el President donarà per acabada la Sessió i en convocarà una altra per a 48 hores després.
- 10.—El President estarà facultat per a resoldre tots quants problemes es produeixin, tot consultant prèviament la Mesa.

PRESIDENT PARLAMENT:

Havent celebrat consultes amb els caps de llista que han obtingut representació en aquest Parlament, a fi de proposar un candidat a la Presidència de la Comunitat Autònoma, pos en coneixement d'aquesta Cambra, que ha acceptat la candidatura el Diputat, D. Gabriel Canellas Fons, el qual proposa a les vostres senyories per al càrrec de President de la Comunitat Autònoma de Balears. Té la paraula D. Gabriel Canellas Fons.

GABRIEL CANELLAS FONTS:

Sr. President, Senyories: Pens que resulta inevitable ara, aquí, i dins la 'mida' que cada pas que donam en el procés autonòmic és un pas a la història que 'a damés' fa història; resulta inevitable, repetesc, em-

fatitzar la importància del moment i de la circumstància: El que per primera vegada al llarg del devenir-se vital i polític d'aquestes Illes, un polític elegit pel poble se sotmeti a votació d'investidura. A l'acte que avui celebrem se quintaessencien simbòlicament moltes coses importants. Deia l'Excm. President d'aquesta Cambra, al seu discurs de presa de possessió, que no era casualitat que el primer dels actes autonòmics fos la constitució del Parlament. Significava el reconeixement clar de la Institució Parlamentària, com a la primera i més important de les Institucions autonòmiques, dins la 'mida' que és representativa de la sobirania i voluntat populars. Un poble que des del seu moment auroal nasqué lliure, materialitza i simbolitza aquesta llibertat sobirana aquí i ara en aquest acte on el Parlament exerceix la primera i més important de les seves funcions, atorgar o denegar el poder. Emperò voses mercès saben perfectament que aquesta investidura no és una investidura corrent, pròpia d'un funcionament institucional normalitzat i amb una tradició àmplia que converteix en anècdota política la investidura d'un President de la Comunitat Autònoma. No, aquesta investidura no sols conferirà o denegarà una Presidència de Govern, sinó de qualche manera sancionarà el sentit i la direcció d'un procés autonòmic que de fet començam avui. Per això, no me pareixia oportú reduir aquesta sessió a una simple exposició del programa de Govern, baldament se tracti precisament d'exposar el programa de Govern, sinó que entenc, dec exposar davant voses mercès, la filosofia que inspirarà tot un procés, que no dubt en qualificar de constituent, en el més estricte sentit d'anar col·locant les pedres angulars d'un edifici autonòmic que té en l'Estatut el punt obligat de referència i el marc compendiador de totes les inspiracions. Perquè el Grup Parlamentari que represent, per a aquest grup, el nostre Estatut d'Autonomia té una quàdruple significació; d'una part, i abans que un conjunt de normes reguladores de les Institucions, l'Estatut és ell mateix l'Estat Autonòmic; és a dir, no es tracta tan sols que l'Estat Autonòmic tenguí un Estatut, sinó que la Comunitat Autònoma és ella mateixa l'Estatut, amb el mateix sentit que Aristòtel·s concebia les constitucions dels Estats. Semblant afirmació, no és un diletantisme de filosofia política, sinó que pel contrari em pareix important significar que, més enllà dels continguts normatius Estatutaris, està subjacent tot un conjunt de conviccions, el Telos grec, que ens recordava lord Stein, que han d'esser font permanent d'inspiració de la nostra conducta política. Parafrasejant Carles Smith, a un bell exemple, una simfonia pot ésser interpretada d'una o d'altra manera, però la simfonia és sempre la mateixa. D'aquesta mateixa manera que la unitat i l'ordenació de la simfonia resideix a la partitura, la unitat i l'ordenació de la Comunitat Autònoma resideix a un Estatut que podrà ésser interpretat, però mai violentat, si no volem violentar la mateixa naturalesa de l'Autonomia. Però l'Estatut, senyories, és més, una concreta manera d'ordenar políticament la nostra comunitat; és a dir, l'Estatut configura no sols unes normes, sinó també unes

formes d'ordenació; és més, és la forma de les formes. I la forma ordenadora del nostre Estatut consagra un principi parlamentari clar, amb primacia d'aquesta Cambra damunt qualsevol altra Institució de la Comunitat Autònoma. La responsabilitat política del Govern davant del Parlament és la conseqüència immediata d'aquesta primacia; i el gabinet que jo pugui presidir, si la Cambra atorga la seva confiança, farà sempre honor a aquesta naturalesa parlamentària del nostre règim autòmic, governant d'acord amb els criteris d'aquest Parlament i sotmetent-se a la legalitat que del mateix dimanà. No obstant, l'Estatut del qual partim no és pel meu grup sols un status, no és sols un status compendiador d'uns valors i d'una filosofia o la fixació d'una norma política determinada; sinó que posseeix unes virtualitats dinàmiques que el converteixen en el punt de partida d'una Comunitat que, com la Balanguera, fila que fila, en un continu fer-se perfeccionador de la nostra convivència i de les nostres Institucions. És la vella dialèctica que magistralment descrivia Sant Thomàs, quan subratllava la participació dels ciutadans a la formació de la voluntat de l'Estat i a l'exercici concret d'aquesta voluntat. És el dualisme intel·ligentment formulat per Bonestein, que, traslladat al nostre Estatut ens permet definir-lo com el resultat d'un poder constituent, fruit de la sobirania popular, que a la seva vegada se projecta i perfila com un poder actuant que executa i concreta aquesta voluntat popular. Amb això vull significar i emfatitzar aquest caràcter dinàmic de la nostra carta magna estatutària, que està molt enfora d'esser la petrificació d'uns principis estàtics, sinó que, pel contrari, ens obliga a una contínua intenció creadora, dins la qual estarem involucrats tots, Parlament i Govern.

Finalment, cal explicar davant les senyories la concepció que el nostre grup té respecte a l'Estatut. No podrà faltar l'apel·lació al seu caràcter normatiu, norma de normes, que han d'actuar com suprem principi de legalitat, per tota actuació de Govern, amb una advertència que crec necessària fer; quan en Montesquieu parla en el seu «Esperit de les Lleis» de les constitucions diu, que unes constitucions tenen per objecte fi immediat la glòria de l'Estat, i les altres, la llibertat política dels ciutadans. Pens que és important que advertiguem el caràcter instrumental de tota llei; inlús la llei de les lleis, que ha de tendir a la felicitat dels ciutadans, és a dir, a l'eficàcia, a la llibertat i a la justícia, i no a la glorificació del nostre Estat Autòmic. Enfront d'historicismes respectables, però inactes, i enfront d'emocions molt comprensibles, però scassament operatives, i sense que això ens impedeixi la recerca de les nostres pròpies tradicions, començam a viure el fruit doctrinal de la moderna democràcia lliberal, i més concretament de la preocupació controladora d'un poder omnímode, que té les seves arrels en el federalisme americà. Amb això vull dir, que la nostra Comunitat Autònoma, fent honor al seny i a l'equilibri propis del nostre poble, tindrà com a nord, essencialment, la bona administració dels assumptes públics. No aspirarà el meu Govern a aques-

ta «Gloire de l'État», que descrivia en Montesquieu, i que tant trists exemples ha 'deparat' a la humanitat; sinó que les coses funcionin, que les coses marxin, que els ciutadans siguin més lliures, la vida pública més justa i la prosperitat arribi fins al darrer racó insular.

Per a un Candidat que acaba de passar per la prova de foc d'unes eleccions, sembla que no ha d'esser difícil exposar un programa de Govern, que ha estat precisament la peça fonamental de tota una campanya electoral. Dins aquesta, a tots els pobles i a tots els llocs, s'han anat desgranant els punts més essencials, els punts més decisius del que ha de constituir la norma d'actuació de la força política, que, si aquesta Cambra ho considera oportú, assumirà la responsabilitat de la Comunitat Autònoma. En conseqüència, tot quant pugui dir avui a vosses mercès serà necessàriament un resum oral dels mateixos principis programàtics exposats al llarg de la campanya electoral i que representen la cristallització de més de tres anys d'esforços continuats; aquests i sols aquests, el programa de Govern que varem sotmetre a la consideració de l'electorat balear, serà el que presidirà l'actuació dels que, si tenim la vostra confiança, durem a terme unes propostes de solucions que ja s'han fet públiques abundantament. Resaltava, al començament d'aquest discurs, el caràcter necessàriament constituent d'aquest primer Parlament, i d'aquest primer Govern de la Comunitat Autònoma. L'esforç legislatiu, organitzatiu i polític haurà d'esser inevitablement important; i dins la mida que és al mateix temps constituent, històric, des de la formació i 'nomenament' del Govern fins a la definició i la integració de la funció pública autònoma, passant per la creació d'una 'red' orgànica que permeti l'impecable funcionament de les Institucions, tota una sèrie de decisions legislatives i de Govern hauran d'esser preses a un ritme viu. Construir, doncs, l'edifici autòmic serà la primera de les nostres tasques i la primera de les nostres obligacions. En un triple front haurem de 'desarrollar' la nostra activitat; primer, procedint a la creació d'un marc jurídic que faciliti i permeti la normal vida política, econòmica i institucional. Segon, anar assumint competències de forma progressiva, incessant, per aconseguir atendre els serveis essencials, a un nivell de qualitat superior, per també a un cost inferior en benefici dels ciutadans. I tercer, impulsar el desplegament de les Institucions i de l'administració de la Comunitat Autònoma. Les urgències immediates apunten, senyories, inevitablement, a l'extensa i intensa acció legislativa que el govern, proposant, i el Parlament discutint i aprovant, haurem de 'desarrollar'. En aquest sentit, és propòsit del meu Govern, si la Cambra m'atorga la confiança oportuna, accelerar les lleis imprescindibles per al funcionament de les Institucions; de manera que a l'apertura del proper setembre de l'any legislatiu, aquesta Cambra pugui posar-se a fer feina damunt el Reglament del Parlament, la llei de coordinació, la llei electoral que fixi el nombre de diputats i els districtes electorals, l'Estatut del President, la llei del Govern de la Comunitat Autònoma i la llei del Síndic de Greuges.

De totes aquestes lleis, n'hi ha una que destaca per la seva importància i pel seu nivell polèmic; em referesc a la futura llei electoral que, d'acord amb el programa de la coalició popular, es basarà en els següents principis; primer, el Parlament ha d'esser representatiu de la innegable realitat insular: som exactament quatre illes diferents. Segon, el Parlament haurà de respondre al principi de paritat que, tal com nosaltres l'entensem, no és més que una forma correctora d'una proporcionalitat, en funció d'unes realitats sociològiques i territorials, com són, la part forana i les Illes Menors. I en tercer lloc, que sigui àmplia, però no excessivament. Pel que respecta al Govern, també serà necessari complementar la normativa estatutària, d'acord amb el que mana el punt tres de l'article 33, i aconseguir un executiu reduït, però ben dimensionat, de forma que resulti funcional i ben equilibrat. També s'han d'evitar les duplicitats de funcions que puguin derivar-se de la descentralització insular, aconseguint la necessària i convenient coordinació entre els Consells Insulars i el Govern de la Comunitat Autònoma. En parlar de la futura administració pública de la Comunitat, bo serà, que, des d'ara, manifestem la nostra voluntat de conformar-la d'acord amb els principis de celeritat, economia i eficàcia; de manera que, en el que respecta a les competències, se determinin clarament els límits de les que corresponguin a cada organisme, se transformin convenientment els organismes de l'Administració Central en organismes de la Comunitat Autònoma, s'evitin nous centralismes de tot ordre i es potenciïn els 'servicis' dels Consells Insulars; que pel que fa referència als funcionaris, quedin reduïts al mínim els càrrecs polítics, se creïn els cossos tècnics de funcionaris, se redistribueixi 'just i suficientment' la carrera administrativa i s'estableixin clarament les incompatibilitats. Pel que respecta als procediments, s'analitzin degudament i de forma adequada, i s'introdueixin noves formes de gestió. Esbossades aquestes consideracions sobre el 'desarrollament' institucional, vull referir-me seguidament a la qüestió de les competències, de les quals la seva assumpció paulatina, però continuada, és un pressupost bàsic per a la marxa de tot l'extens programa d'actuació sectorial que tenim previst i que jo vull resumir en certs punts fonamentals, però sense perdre mai de vista que el programa és un tot indivisible. 'Pretenim', per damunt de tot, rellançar l'activitat econòmica com a objectiu primordial. És una condició «sine qua non» perquè puguin dur-se a terme els 'demés' objectius; i entenem que aquest rellançament sols pot assolir-se, mitjançant la incentivació del sector privat i creant les condicions que permetin que la pròpia societat 'desarrolli' les seves potencialitats. Això implica necessàriament treballar en un triple front; potenciant el sector turístic i cercant solucionar les deficiències estructurals que avui pateix; aprofitar íntegrament tots els recursos econòmics per aconseguir un 'desarrollament' industrial equilibrador de perillosos monocultius; i finalment dedicar una ferma atenció, per la importància que té, al sector agrari necessitat de desenrotllar les seves estructures. Semblant tasca,

pressuposa així mateix l'adopció de quantes 'mides' siguin necessàries per intentar la plena ocupació laboral a tots els sectors productius, així com el manteniment del nivell qualitatiu de la vida. Per això, serà convenient practicar una política fiscal i financera pensada de forma que, dins la 'mida' del possible, la 'financiació' del sector públic se faci sense incrementar mai la pressió fiscal, que per les seves repercussions negatives damunt la capacitat d'estalvi d'empreses i particulars, frenaria indesitjablement el desenrotllament econòmic i comunitari. Així, idò, les fonts de 'financiació' s'hauran de concretar en dos grans grups: primer els ingressos que s'obtinguin de l'Estat per cessió d'imposts, participació en els ingressos estatals, transferències a càrrec del Fons de Compensació Interterritorial i assignacions complementàries a càrrec dels pressuposts generals; i segon, els ingressos que s'obtinguin de la pròpia i normal activitat comunitària en matèria fiscal. Especial atenció haurem de dedicar a què les quantitats consignades en el Fons de Compensació Interterritorial siguin establertes amb expressa contemplació de la realitat del fet insular: objectiu immediat del Govern de la Comunitat Autònoma serà la prompta confecció del Pressupost General de la comunitat, d'acord amb tres principis, el d'universalitat, el d'eficàcia i el d'economicitat. Pressuposts que, pel seu alt contingut polític i econòmic i per tractar-se de l'acte parlamentari per excel·lència, s'hauran de presentar en aquesta Cambra amb la deguda antelació, que permeti el debat rigorós i profund. I en el cas de pressupost de l'any 83, la urgència és òbvia, sols sigui per 'Acursar' al màxim l'actual situació de pròrroga dels Pressuposts del 82 del Consell General Interinsular.

En parlar de política econòmica i de política laboral del meu Govern, s'han de fer necessàriament dues matisacions: primera, advertir que les possibilitats de la Comunitat Autònoma són reduïdes, depenent com depenen de la política general que marca el govern de la nació. Segona, afirmar que dins les preocupacions del Grup Parlamentari que represent, l'atur, i les seves nefastes conseqüències d'ordre econòmic, social i moral, és la primera de les nostres preocupacions. No crec que cap partit pugui presumir de tindre més preocupació social que els altres; el que passa, i això és precisament el que ens diferencia, a les distintes opcions polítiques, és que uns pensam que la resolució del problema de l'atur i de la plena ocupació és més factible creant les condicions objectives de confiança de burocratització limitada al mínim i d'equilibri fiscal que permetin a la societat la creació de riquesa i 'puestos' de treball; mentre que altres opcions polítiques igualment respectables, pensen pel contrari, que és a través del dirigisme, del sector públic potenciat i d'un vigorosa acció fiscal com es resolen els problemes socials i econòmics de la nostra societat. Bé, no crec que sigui aquí el moment de plantejar un gran debat ideològic damunt política econòmica; però d'acord amb el nostre programa electoral, sí vull recalcar les característiques de la societat balear, que, gràcies a la seva permeabilitat social, al seu esperit d'iniciativa

un treball col·lectiu que s'ha vist incentivat pel legítim benefici econòmic, ha aconseguit una de les societats més pròsperes d'Espanya, i on la incidència de la crisi econòmica ha estat menor; i aquí sí que la Comunitat Autònoma té qualche cosa 'que dir' i 'que fer'; primer, actuar molt prudentment en matèries tributàries, i segon, crear les condicions adequades perquè la pròpia societat tregui el millor de sí mateix. Semblant plantejament no significa, com demagògia i simplement s'ha volgut fer veure, una dimissió de la funció orientadora i directora de l'Administració Pública; i 'inclús' de la importantíssima funció subsidiària, que d'acord amb la tradició lliberal de la nostra cultura i civilització occidental, acudeix allà on la societat no arriba. No, del que es tracta és de concebre una actuació pública que no sigui frenadora, sinó incentivadora de la nostra vitalitat social, que mantengui un exquisit equilibri entre la funció ordenadora de les institucions i la llibertat d'una economia de mercat que té precisament en la llibertat el seu motor i principi inspirador fonamental. Això suposa, des del punt de vista de política laboral, encoratjar l'esperit de superació de tots els grups socials i mantenir a nivell institucional una ferma coordinació de tots els departaments del Govern, de cara a possibles 'mides', com la creació de formació professional, plans d'inversió, incentius a les empreses generadores de 'puestos' de treball, a aquelles empreses que mantenen els 'puestos' de treball, subvencions a l'ocupació juvenil, a la potenciació del treball agrícola, com altres molts que n'hi ha.

Vull entrar ara en política industrial. Pel que respecta a aquesta política industrial, pensam que els principis que han d'inspirar l'acció del nostre Govern, són fonamentalment els següents; superació de les deficiències estructurals que pateixen els sectors tradicionals; i molt especialment la superació del fet insular. Protecció i recolzament de quantes iniciatives sorgesquin sempre que apuntin una rentabilitat probable i creïn treball. Estudi de nous projectes interessants per a la col·lectivitat, oferint a la iniciativa privada el seu desenvolupament o assumir-lo la iniciativa pública quan no es produeixi el concurs del privat. L'estratègia industrial haurà de tendir necessàriament a l'estímul de la iniciativa privada perquè inverteixi en el sector industrial, compensant les des economies externes mitjançant incentius de l'estil dels següents: concessió de crèdits oficials a la petita i mitjana empresa; subvencions a la creació de 'puestos' de treball; agilització dels tràmits administratius per servir als beneficis de recolzament a la inversió industrial; oferta de terrenys industrials a preus assequibles i amb una fiscalitat incentivadora; i recolzament 'financer' a la investigació i al desenvolupament de noves tecnologies. Menció especial s'haurà de fer, i volem fer-la avui, a l'esperit de col·laboració i ajuda que s'aportarà a la reconversió de sectors tan importants per aquestes illes, com puguin ésser els sectors del calçat, de la pell o del moble. Un dels problemes que haurà de merèixer l'atenció del meu Govern és el de l'energia i el transport,

tan íntimament lligats entre sí. La nostra pobresa en mitjans energètics ens obliga a prendre quantes 'mides' siguin convenientes per conscienciar, per educar, diria jo, a la població dins l'ús racional de l'energia. Igualment entenem que és necessari crear un centre d'investigacions d'energies alternatives que orientin la seva actuació a camps tan interessants com el de la biomassa, el de l'energia solar per a usos tèrmics, l'energia còlica, la geotèrmica o la fotovoltaica; al temps que es subvencionaran les utilitzacions d'aquestes energies en lloc de l'energia elèctrica. Dins el camp del transport ens hem de plantejar amb caràcter previ un problema al qual la Coalició Popular hi ha dedicat tots els seus esforços, tractant de suscitar de qualche manera una consciència col·lectiva que permeti lluitar amb eficàcia per a la seva resolució; me referesc a la insularitat com un concepte de cost intrínsec i directe del procés productiu i amb especial incidència en termes de competitivitat a tots els mercats on han de concórrer els nostres productes. És de justícia procurar, en aquest cas més, que la igualtat entre tots els espanyols que consagra la Constitució, s'apliqui i materialitzi també en aquest camp; i en conseqüència s'arbitrin dins els Pressuposts Generals de l'Estat els recursos necessaris per a equiparar els ciutadans d'aquestes Illes amb la resta del territori nacional. Entrant dins el camp de les 'medides' concretes caldria parlar de la conveniència d'esmenar en els 2.109 kms. de carreteres, els defectes de trespolis molt llenegadissos; a pesar de la tasca, digna de menció, d'aquests darrers quatre anys, de corregir amplàries molt reduïdes de certs trossos i la dolenta visibilitat de perillous traçats. Creim en aquest punt que les competències damunt les carreteres haurien d'unificar-se a favor dels Consells Insulars. La millora accelerada dels vials, però dels vials principals fonamentalment de les Illes Menors, 'acursant' els 'plaços' de les obres que estan en vies de realització. La solució definitiva de l'eix Palma-Inca, prolongant l'autopista d'acord amb un estudi més ajustat a les necessitats reals; replantejar-se seriosament la viabilitat de continuar mantenint el tren, si com a conseqüència d'un estudi seriós fos aconsellable o bé en cas contrari plantejar-se la possibilitat d'allargar les actuals línies fins Alcúdia.

Respecte a política agrària és criteri de la Coalició Popular, i en conseqüència del Govern que aspir a formar, que el camp balcar requereix una sistemàtica atenció i recolzament, no sols des del punt de vista de la reestructuració de les explotacions agrícoles, sinó igualment des de la perspectiva dels canals de comercialització de productes i des del de la seva, cada vegada major, participació a la formació del producte regional brut. Haurém d'estudiar minuciosament les 'mides' bàsiques d'òptims de producció, persones i cultius, cercant una productivitat més elevada a base de reducció de costs, tant de temps com d'energia, i d'una més adequada racionalització de tot el procés. Al mateix temps s'hauran de promoure i fomentar els mitjans jurídics, econòmics i tècnics necessaris perquè les formes associatives d'explotació compensin i corregesquin

el minifundisme estructural del camp balear. L'abandonament progressiu del sector agrari, el seu diferent tractament socio-laboral i el seu inadequat sistema de seguretat social han provocat, no vos càpiga cap dubte, un envelliment progressiu de la població i amb freqüència la nul·la qualificació professional d'una mà d'obra que treballa en el camp de forma conjuntural o com a primer treball. Sols si donam participació als joves al front de les explotacions, si oferim incentius a les explotacions familiars formant tècnicament una mà d'obra experta i millorant les condicions de vida del medi rural, tendrem la possibilitat d'aixecar un sector que va ésser fonamental i important en el passat i que avui està deixat de la mà de Déu, fins a convertir-lo de bell nou en font d'ocupació generador de riquesa i capacitat per atendre les demandes i les necessitats en qualitat, en preus i en quantitat, de la nostra població rural; i, si fos necessari, la utilització d'energies alternatives, l'adaptació de les infraestructures viàries i 'inclús' tot una política creditícia per millorar l'adaptació dels hàbitats rurals. Però sobretot, exigirà una especial dedicació a l'orientació de l'agricultor, perquè tenguí quanta informació hagi de menester, respecte de noves tècniques de cultiu, de l'acció de productes, de selecció de llavors, etc. Aquesta ingent tasca, haurà d'ésser complementada amb una adequada política creditícia. Crèdits, efectivament, per millora de mètodes, per a adquisició de maquinària, per a cultius 'invernadors', per a regadius i 'desmunts', amb llargs 'plaços' d'amortització i baix tipus d'interès, i canals oficials, simplificats i clars. Però res de tot això servirà, si no prenem consciència clara que el producte agrari, qualsevol 'tipo' de producte, ha d'arribar al mercat en les condicions que el consumidor exigeix i no en les que l'agricultor voldria. Serà, per tant, objectiu urgent millorar els canals de comercialització, divulgant i potenciant la creació d'indústries i cooperatives transformadores de productes, encoratjant la investigació de noves tècniques i de nous processos comercials.

Entram, amb això, dins la política turística. Pensa el meu grup, senyories, que aquesta política haurà d'apuntar a aconseguir el major grau possible d'autonomia. A nivell de gestió i a nivell de decisió, amb una professionalització creixent dels 'equips' 'decisionaris' i amb una participació activa, directa i essencial de les entitats i organismes que per la seva trajectòria històrica i per la competència provada han demostrat i han demostrat que a les Balears, és impensable una política turística sense el seu concurs. Competència, promoció organitzada, estacionalitat, control i qualitat, simplificació administrativa i prudent política fiscal, són els pilars bàsics que provoquen les següents mesures: màxima descentralització en el cas de la Comunitat Autònoma, perquè pugui aconseguir el màxim grau de competències en matèries turístiques, inclosa la promoció. Potenciació de la tasca d'organismes i organitzacions de caràcter privat —i ens referim concretament al Foment del Turisme entre altres—, que tinguin una tradició creadora i gabinet d'experts en la defensa i l'orientació del sector i en la promoció indivi-

dualitzada i general de les zones geoturístiques. 'Contrastació' de les competències creixents d'altres països i de l'estacionalitat massa acusada del sector en campanyes i programes de promoció adequadament dimensionats des del punt de vista pressupostari. Aplicació extremada al control de qualitat dels serveis, tant dels hotelers com dels extrahotelers. Perfeccionament del marc administratiu, simplificant tràmits i agilitzant procediments, però sense abdicar en absolut del rigorós control de la normativa legal. Foment de la creació de 'puestos' de treball, mitjançant les adequades actuacions fiscals, presentació d'un projecte de llei reguladora de l'oferta turística extrahotelera, de manera que es pugui arribar a conèixer amb exactitud la nostra capacitat real d'oferta i, en darrer terme, aconseguir una millora i coordinació adequada dels transports, tant dels interiors com dels exteriors, donat que la nostra múltiple insularitat és un factor determinant a l'ordenació i a l'adequació dels enllaços.

Passant a la política sanitària del Govern que aspira a obtenir la confiança d'aquesta Cambra, ens trobam amb una qüestió que, més que qualsevol altra, és inabordable sense tenir en compte la política sanitària del Govern de la nació i molt especialment la reforma de la seguretat social i la reforma sanitària prevista pels diversos Governos, però encara inèdita i inaplicable. Així i tot, és evident que les institucions autonòmiques en general i el Govern en particular tenen que dir alguna cosa 'que' dir; si sols sigui per encetar l'acció estatal i preparar el terreny d'aquesta reforma que tothom espera i que no acaba d'arribar mai. D'entrada vull deixar clar que, per a la Coalició Popular, un plantejament modern sanitari inverteix els factors habituals i base la sanitat, no tant en el concepte de malaltia com en el concepte de salut. Això significa que posam l'accent especialment en els aspectes preventius i que la sanitat comprèn tots els conjunts de circumstàncies ambientals que condicionen la salut dels ciutadans. Referint-me a l'específica sanitària assistencial, crec que qualsevol política sanitària que no s'integri, perdó, que no s'integri dins la política sanitària general promoguda per l'Estat és una política sanitària inútil i generadora de duplicitats antieconòmiques; és per això que, utilitzant excel·lents treballs realitzats, crec que és important que tenguem estudiades i planificades les nostres necessitats assistencials, de forma que se puguin utilitzar en el seu moment tots els recursos i efectius disponibles, siguin públics o siguin privats, per promoure els centres assistencials de primer nivell, els centres de salut per a una medicina d'ambulatori més especialitzada, zonificant adequadament els centres, d'acord amb els imperatius demogràfics i geogràfics, constituiran els objectius essencials d'allò més modern. I que a la medicina assistencial se refereix; amb més matís, donada la nostra condició insular, és propòsit arribar a la creació d'un centre d'alerta i control per a una adequada i immediata evacuació de malalts, quales circumstàncies així ho aconsellin. Però una política sanitària moderna, tal i com advertia abans, no es limita a estrictes aspectes assistencials, des de la pa-

tica de la medicina preventiva en forma de campanyes de vacunació, fins la funció inspectora del consum, en combinació amb els ajuntaments, passant per tota una pedagogia sanitària i programes de salut escolar; l'«aventall» d'actuacions públiques en aquest camp ample i important, serà duit a terme. El mateix cal dir de la política «menescalla» o del manteniment i millora de les qualitats ambientals de la nostra terra, del nostre aire i del nostre mar. En aquest aspecte, culminar el sanejament integral de totes les Illes és un dels objectius prioritaris que se planteja el Govern de la Coalició Popular.

I amb això, pas a un altre punt del programa «fundamental» del nostre grup. Parlarem d'educació i cultura. I, en parlar d'educació i cultura, és obligada una referència a l'Estatut; donat que el tractament o distribució de les competències dins el camp de la cultura i dins el de l'educació està clarament diferenciat. Mentre se consagra el principi d'exclusivitat i per tot l'entorn cultural, les competències són necessàriament compartides pel que respecte a l'ensenyança, i en el major o menor grau de transferències, «dependeix» de tot i per tot, un condicionament escalonat previst a l'apartat 10 de l'article 11 del text estatutari. És evident, doncs, que aquest candidat podria aquí, ara, exposar a les seves mercès una extensa relació de possibles mesures a adoptar, mesures que hauria de subjectar a la condició suspensiva que les competències que rebi de l'Estat siguin prou àmplies i generoses, com per permetre'ns dur a terme les previsions del meu Govern. Unes previsions que apunten a la potenciació de les associacions de pares d'alumnes, l'establiment d'ajudes per fer efectiva la igualtat d'oportunitats, una especial atenció a la formació professional i a l'establiment d'aules per a la tercera edat, així com un estudi seriós i rigorós de les necessitats reals per a una posterior programació de les cobertures del nivell d'educació preescolar. Apart del dit fins ara mateix, hi ha dues qüestions: Universitat i normalització lingüística, que mereixen ésser tractades amb cert deteniment. Respecte de la nostra Universitat, amb una llei en curs que confereix àmplies atribucions a les Comunitats Autònomes, pens que hem de donar un «giro» de 180 graus a les formes d'imbricar la institució universitària i la societat que la manté i que la contempla. Crec, senyors, i així ho pensa la Coalició Popular, que hem d'invertir els termes de la consideració social que els mallorquins, els menorquins, els civissencs i els formenterencs, tenim de la nostra universitat; és infravalorar i jo diria, quasi, quasi, que prostituir la funció universitària adjudicar-li una estricta missió «expendedora» de títols, facilitadora d'una sortida professional pels nostres fills. Hem de tornar a la Universitat la seva primigènia funció científica i investigadora; perquè les Universitats, o realment és ciència o no és res; més encara, sols podrà gaudir la societat dels beneficis de la Universitat, dins la «mida» que es constitueixi en un centre irradiador de cultura i ciència, amb efectes multiplicadors damunt una societat que cada vegada més reclama rigor i seriositat en el tractament dels seus temes i dels

seus problemes. El meu Govern, fidel a les seves concepcions liberals, serà extremadament «puntillós» en el respecte d'una autonomia que la Universitat ha de menester, com l'aire que respiram, per a la seva supervivència. Però no és «menos» cert que les institucions socials, ens hem d'aproximar a la nostra Universitat, dotant-la, primer, dels recursos econòmics suficients, perquè així pugui desenrotllar les seves funcions; aportant, en segon terme, una alenada d'imaginació que rompi amb rutines inveterades i amb desànim, fruits de la insensibilitat social des del món universitari. Hem d'acabar amb el fet que la nostra universitat sigui un lloc de pas per a un professorat que no arriba, dins la seva provisionalitat, a arrelar a la nostra terra. I hem de plantejar nos, amb imaginació i audàcia, una versió de la Universitat que no té perquè coincidir amb la malalta versió de la Universitat espanyola en general, ni hi ha cap raó perquè, imbricant infraestructura turística, inatge mundial de les nostres illes, institucions socials i administració autonòmica, no puguem cercar uns models universitaris que, com a Bolònia o Estrasburg, inspirin una projecció universitària internacional on els cursos monogràfics, els seminaris de dret comparat o la profundització d'aquesta realitat europea dins la qual estam encaminats, siguin part important de l'activitat universitària balear. Crec, senyories, que mai serem prou ambiciosos i utòpics, a l'hora de fer projectes per a la nostra Universitat. Però, si amb les Institucions d'autogovern que ara estrenam, no aconseguíssim fer de la Universitat Balear una Universitat europea, la Universitat espanyola europea per excel·lència, no serà perquè no puguem, sinó perquè realment no n'hauréu sabut. Respecte al foment i la normalització de la nostra llengua, vull deixar expressament de costat qüestions prou debatudes per la ciència filològica; però vull deixar molt clar, sense complexos de cap classe, que consider un atemptat a la nostra cultura, a les nostres senyes d'identitat i a la nostra història qualsevol planejament d'aquest tema, o plantejament d'aquest tema, que no passi pel manteniment, cultiu i potenciació de les nostres legítimes, honroses i bellíssimes peculiaritats lingüístiques; el «siau qui sou», senyores i senyors, passa en primer lloc per la nostra llengua; som mallorquins, civissencs i formenterencs, i no altra cosa; i tenim l'obligació d'esser-ho, perquè ens ho imposa la història i les arrels d'un poble que, com el pi d'en Costa, revinclu per les roques d'aquesta terra, rep pluges i rosades. Perquè puguem exercir el dret a parlar i escriure la llengua d'aquesta terra, el meu govern es proposa establir un pla d'ensenyança que promogui a les diferents Illes l'ús correcte parlat i escrit; i perquè aquesta terra mai ha estat «excloent», la potenciació de l'ús oficial i la normalització de la nostra llengua es produirà respectant el dret d'altres ciutadans a l'ús de la seva parla.

I parlar ara d'urbanisme i ordenació del territori és tocar sense dubte un dels temes més coents i conflictius d'aquestes Illes, i un dels més importants; i per això mateix no és ociosos exposar a vosses mercès la filosofia inspiradora de la política urbanística que

aspira dur a terme el meu Govern. No ens agrada la Mallorca i l'Eivissa, —el cas i el problema de Menorca no és, ni a prop fer-s'hi, tan greu—, que hem rebudes; ni és tampoc la nostra intenció fer un procés a un passat que, per a jutjar-lo, hauríem de tenir en compte les circumstàncies econòmiques, socials i polítiques del moment. Allò cert és que és propi dels pobles que han 'solventat' el «*primum vivere*», els plantejaments i els planejaments de la qualitat de vida, d'acord amb una fina sensibilitat que contempla l'equilibri ecològic i les bondats ambientals com un dret ciutadà i el paisatge com una part integrant d'un patrimoni cultural que no tenim dret a destruir si no volem que la història ens ho demani. Amb això vull dir, que no sols no som insensibles a aquests bens culturals i vitals que un intel·ligent urbanisme ha de protegir i potenciar, sinó que no estam disposats a rebre lliçons de ningú, a l'hora de defensar paisatges i promoure creixements ordenats respectuosos amb l'entorn ambiental. I tot això, senyories, ni té res 'que' veure amb idealismes urbanístics d'intencions dubtoses i sobretot d'efectes paralitzadors de sectors importants de l'economia, ni tampoc amb inadmissibles i intolerables processos d'intencions que gratuïtament adjudiquen certs polítics a la política urbanística de la Coalició Popular. És propòsit del nostre Govern combinar ordenació urbanística i respecte ambiental, i és propòsit del meu Govern concebre un urbanisme actiu, és a dir, un urbanisme basat en la llei i no en unes infraccions que es donen per suposades i que l'únic que revelen és la impotència inspeccionadora i sancionadora. El sòl, senyories, és la quintaessència del dret de propietat; i això ho sabem molt bé en aquestes Illes, on la terra quasi corre per les venes dels seus habitants. Però, si el sòl és propietat, el «*jus ædificandi*» és una creació legal que imposa certes obligacions i limita en certa manera la propietat que és conduïda per la voluntat del legislador a complir la seva funció social. Però el que resulta intolerable a un estat de dret és que aquestes legítimes limitacions que el legislador imposa a l'ús del sòl se transformin en una absoluta i lamentable inseguretat jurídica. La llei, la llei urbanística, senyories, està feta, com totes les lleis, per esser complida; i la contrapartida d'aquesta exigència de compliment són les expectatives consagrades per la pròpia llei; expectatives legítimes que han d'esser respectades, perquè, si no ho fossin, atemptaria a la mateixa mèdula de l'Estat de dret. Advertir aquesta filosofia inspiradora de la nostra política urbanística, una actuació coherent s'ha de manifestar en el següent: redacció d'unes normes territorials que unifiquin i coordinin les polítiques urbanístiques, però dins sempre de la imprescindible cohesió i unitat de criteri, de forma que l'ordenació del territori no es convertesqui en una trista qualificació del sòl. Creació d'una administració urbanística eficaç i àgil que superi burocratismes i que exercesqui una impecable funció inspectora i sancionadora. Una acció legislativa i de Govern que protegeixi els espais naturals, la flora i la fauna, que contempli la regeneració dels territoris de l'Estat i que se pro-

jecti, en definitiva, sobre els valors paisatgístics, urbans, rurals i marítims.

I com a punt final de les concrecions programàtiques del Govern que aspira a obtenir la confiança d'aquesta Cambra, permeteu-me parlar d'una política de la família. De la família com a cèl·lula vital que regenera el cos social, contemplant-la no sols en un sentit biològic, en tant que ajuda a la societat a sobreviure, créixer i renovar-se, sinó també com una cèl·lula cultural capaç de transmetre una sèrie de valors objectius que entren a la base de les relacions entre els seus distints membres als que ajuda a crear la seva pròpia personalitat. Però la família és també la primera escola de convivència que prepara els 'individuos' per a transformar-los en ciutadans solidaris amb la resta de la humanitat. La família és igualment important, com a unitat econòmica capaç d'atendre la majoria de les necessitats materials dels seus components, descarregant a l'Estat d'una funció protectora que hauria d'assumir si no existeix el vincle familiar. No ha de parèixer 'raro', per tant, que les propostes de Govern estiguin presidides per aquesta predisposició a protegir tot el que suposi un enfortiment de les nostres famílies, com a cèl·lules capitals d'una societat amb uns valors morals i cívics que hem de potenciar i sobretot que hem d'animar.

Finalment, me permetin vosses mercès que després de l'exposició del programa de Govern que pos i expòs a la consideració d'aquesta Cambra, l'encamini dins una concepció moral, sense la qual la política és nu i cru exercici grosser del poder. Res més enfora de la meua intenció que reclamar un hipermoralisme idealista que converteix en impracticable la política i que amb freqüència mascara, com ens recordava Maiten, un fariseisme de penoses conseqüències. Vull condemnar també i manifestar aliè el nostre esperit i les nostres intencions el maquiavelisme pessimista que acaba per convertir la política en una estricta lluita per un poder en benefici del príncep de torn. No, pens que existeix una ètica específicament política que combina exercici de poder, justícia, realisme i aquest deure esser que és com les arrels de tot imperatiu moral. I quan manifest davant aquesta Cambra, que l'ètica informarà l'acció del meu Govern, no faig un brindis al sol ni proclam grandiloqüències gastades, sinó que manifest el ferm propòsit de, per una part, projectar moralment l'acció del meu Govern d'acord amb el mandat estatutari que promou la llibertat, la justícia, la igualtat, la defensa dels drets humans, i la solidaritat; i d'una altra, concretar aquests grans principis en una administració honesta, neutral, sotmesa a la legalitat i inspirada en el bé comú.

I he arribat, senyories, al final de la meua exposició. Amb independència que pugui merèixer la confiança d'aquesta Cambra, me permet recordar tant als qui votin a favor, com als que ho facin en contra, que la tasca que ens espera és àrdua i ingent, i és àrdua i ingent per a tots, majoria i oposició; a pesar que les urnes han consagrat una concreta relació de forces, no han d'esser els moments que ens esperem sols de confrontació,

sinó que també han d'esser, i especialment, de col·laboració i aglutinació de voluntats. Des d'aquest mateix moment anunciï que haurem de menester el concurs de l'oposició en un doble front: a través de la seva funció controladora i correctora de l'acció de Govern i a través de la seva participació activa en les tasques legislatives. El que anam a construir, ho hem dit moltes vegades, ni pot ni deu esser l'autonomia d'un partit o de varis partits, en detriment d'altres formacions; sinó l'autonomia de tots, de forma que les institucions patesquin al mínim possible la democràtica alternància en el poder. Amb aquest programa, amb aquest esperit i amb aquestes intencions sol·licit de les senyories i senyors Diputats la mercè i la gràcia de la seva confiança. Moltes gràcies.

PRESIDENT PARLAMENT:

Queda suspesa la Sessió, que se 'reanudarà' avui horabaixa a les sis hores.

PRESIDENT PARLAMENT:

Se 'reanuda' la Sessió. Per la llista d'Independents de Menorca té la paraula el Diputat Sr. Cristòfol Triay Humbert. Li record que té un temps de vint minuts.

TRIAY HUMBERT:

Sr. President i Srs. Diputats. Com a representant del Grup Independent de Menorca, voldria, abans d'entrar en el contingut del programa desenrotllat avui de matí pel Candidat a President de la Comunitat, explicar quina serà la nostra postura aquí, en aquest Parlament. En primer lloc, dir que la nostra no-vinculació ni 'firma' de cap pacte, amb cap de les forces polítiques aquí present en aquest Cambra, ens situa en la condició de vot totalment lliure per 'apoiar' o no les propostes de Llei que aquí siguin dutes. Això no obstant, i tal com vàrem fer ja en la votació del President d'aquesta Cambra, la nostra intenció serà la de 'apoiar' la minoria majoritària de Coalició Popular en aquesta legislatura, sempre i quan les propostes i Lleis que aquí es duguin estiguin dins els nostres sistemes de pensar i d'actuar. Dit això, passaré molt breument a comentar el discurs que avui dematí ha 'desarrollat' el Candidat de Coalició Popular.

He de dir, amb tota sinceritat, que el seu discurs no ha estat totalment del nostre agrat. Que per tindre l'apoio' del nostre vot, 'hi ha que' omplir de contingut el programa que s'ha dit i esbossat avui dematí, i que, per suposat, més encara el programa de Govern que es pensi dur a terme. Crec que més que un programa, aquí el que s'ha fet ha estat esbossar un programa electoral sense concrecions, molt indefinit i que 'a jo' personalment no m'ha deixat gens clar quin seria el futur funcionament de la nostra Comunitat Autònoma. Així i tot, ens alegra veure i pensar que la Coalició Popular accepta aquest Estatut que ens hem donat entre tots; i esperam que, amb la col·laboració de tots, aquesta nova 'andadura' que ara començam redundi en el benestar socio-econòmic cultural de les nostres Illes. Esperam que el futur govern monocolor que surti pensi més en

el conjunt dels habitants d'aquestes Illes que en el seu partidisme propi; perquè un possible fracàs d'aquest Govern posaria en difícil situació i 'creència' en la recent estrenada autonomia; per tant, esperam que seran conscients de la seva responsabilitat històrica que això representa i sabran anteposar interessos partidistes a favor dels de la Comunitat.

Entrant ja en l'exposició del programa, 'tinc de dir' que ens ha sorprès la gran enumeració de coses a fer; però que en cap punt s'ha explicat com ni amb quins 'medis' es pensa afrontar. Quant a les lleis prioritàries que es duran a la Cambra, s'han anomenat, entre altres, la Llei electoral, en què el seu grup s'ha dit que oficialment la paritat. Honestament, i que consti que som menorquí, perquè nosaltres creim que pot esser interessant vertaderament la paritat, aquesta paritat corregida per a nosaltres els menorquins i pels civissencs, però nosaltres ja tenim superat açò de paritat sí, paritat no; perquè creim que ella en si mateixa no serveix per a res; i si creim que pot esser el mitjà per aconseguir, envers de l'art. 39 del nostre Estatut, una vertadera subsidiarietat amb la vertadera assumpció de competències. I aquí voldria ja fer-li una primera pregunta al Sr. Candidat: propiciaran vostés una flexible i continuada assumpció de competències en els tres Consells Insulars? Ens han sorprès també unes declaracions amb les quals el Candidat a la Presidència volia evitar el perill d'uns Governos paral·lels Consells Insulars-Govern de les Illes. Es que no creu que l'Autonomia real i efectiva de les Illes Balears passa per la potenciació i assumpció de competències dels tres Consells Insulars? Ens ha agradat, i esperam que així es faci, l'evitar nous centralismes que de poc servirien; i, per tant, i sobretot, per als ciutadans de les Illes Menors, creim que l'autonomia ha de consistir en uns traspassos fidels i realistes a cadascuna de les Illes petites i també al Consell de Menorca. No creim sincerament, tant de bo ho aconseguixi, en la frase electoralista de no pujar els impostos. Nosaltres creim que és més important que es 'tenguin de pujar' els impostos, si s'han de pujar, que pugin, si açò duu com a conseqüència un millorament dels serveis i de les infraestructures de cadascuna de les Illes. Creim que és millor açò que, que no pugin i que, per tant, no es desenrotlli una vertadera gestió per a 'realcançar' i retrobar la nostra economia illenca. Creim sincerament que en el proper debat dels pressuposts, és allà on es 'tindrà de' fixar el futur model social econòmic del Govern; i estam d'acord que ha d'esser realista i adequat als moments de crisi que en aquests moments estam passant.

Entrant ja a les àrees concretes, a l'àrea de la indústria, hem notat a faltar una menció concreta a la indústria bijutera i la indústria nàutica, que creim que tenen molt 'que' dir en el futur socio-econòmic de les Illes; com també la problemàtica i la potenciació, que creim que és important, de la nostra artesanía a cadascuna de les Illes. S'ha anomenat també la reconversió del calçat, quan açò, com tots saben, és un tema ja iniciat; i creim que s'haurà de tenir especial 'cuidado' d'afrontar aquestes reconversions perquè, la veritat si-

gui dita, en aquests moments, no estan donant els fruits que, idò, tots esperàvem. A l'àrea de transports, veim bé que siguin, i es propiciï que, els Consells Insulars els que assumeixin tot el tema de les carreteres i que, per tant, des de cada un dels Consells Insulars, s'assumeixin les competències de totes elles. S'ha parlat aquí de l'autopista d'Inca i hem trobat també a faltar, i com a menorquí ho 'tenc de' dir, el de l'assumpció per via urgent de la culminació de l'eix Maó-Ciutadella i, concretament, el tram que hi falta per acabar, des de la ciutat de Ferreries fins a la ciutat 'antes' esmentada.

Quant el cost de la insularitat, no s'ha concretat quines mesures es prendrien per pal·liar-lo, si és que 'hi ha que' fer-ho, sobretot, en el tema de l'entrada i sortida de les mercaderies.

A l'àrea de turisme, 'apoiarem' també la professionalització d'aquest sector. Voldríem que se'ns expliqués clarament quina política turística es durà a terme, si d'un turisme selectiu i de qualitat; perquè nosaltres creim que aquest sector, que té de cada dia més un futur important dins les nostres Illes, creim, però, i parl preferentment com a menorquí, parl per a Menorca principalment, nosaltres volem mantenir, en la mesura del possible, aquest equilibri intersectorial que fins ara hem tingut i que a tots, i en aquest moments i de cada dia, se'ns fa més necessari. Nosaltres veim que el sector 'serveis' tindrà cada dia més importància, però nosaltres volem que aquest turisme que puguem tenir en el futur sigui un turisme de qualitat, creador de riquesa i que serveixi d'intercanvi socio-cultural entre els pobles. Esperam, per tant, una definició clara de la política turística que es desenrotllarà a cadascuna de les Illes. Quant a altres àrees importants com s'han esmentat, com Sanitat, Educació, Cultura, etc., creim que al llarg del debat i en les intervencions posteriors s'anirà perfilant i omplint de contingut el programa que avui dematí s'ha intentat exposar.

Finalment, en el tema urbanístic sí que es fa necessari que s'expliqui la política clara i concisa sobre l'ordenació del territori a cada una de les Illes, així com les competències que assumiran i tendran els Consells Insulars i els Ajuntaments. Hem notat a faltar una política hidrològica, que creim que és important per a les nostres Illes, la de ports esportius, etc.; que creim que en tot això se'ns ha d'explicar avui en aquest debat. Esperam, per tant, en les properes intervencions unes respostes i 'desarrollo' més concís del programa de Govern en les àrees abans esmentades. Com s'ha dit molt bé, i ha dit el Sr. Candidat, esperam que aquesta legislatura sigui profitosa i sense confrontacions que no passin de les normals de la dialèctica parlamentària i puguem entre tots donar contingut a aquesta autonomia que ara comença i que esperam no defraudi els veritables receptors directes de la nostra tasca, que són els ciutadans de les nostres Illes.

Diré, finalment, que el nostre vot, sempre i quan al llarg d'aquest debat es clarifiquin postures i programa de govern, serà afirmatiu a la candidatura del Senyor Cañellas i esperam, amb ell, poder ajudar a fer més estable i sòlida la tasca d'aquesta Cambra i del fu-

tur Govern que se formi. Moltes Gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Vol fer ús de la paraula el Sr. Gabriel Cañellas Fons?

Pel partit Demòcrata Lliberal d'Eivissa, té la paraula el Sr. Alonso Mari Calbet.

Li record, Sr. Diputat, que té vint minuts d'exposició.

ALONSO MARI CALBET:

Sr. President, senyories: Després d'escoltar el discurs del candidat a la Presidència del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, em toca 'a jo', com a representant del Partit Demòcrata Lliberal, exposar els motius pels quals anam a votar a favor o en contra de la investidura del Candidat d'Aliança Popular.

El Candidat ha dividit en dues parts el discurs: la primera d'elles s'ha referit al procés constituent com una tasca de tots els grups parlamentaris. Ha parlat també de democràcia lliberal; i, en resum, ens ha vingut a dir que les coses han de funcionar a les Illes Balears. Aquesta primera part de la seva exposició, l'assumim i la compartim els lliberals; però aquí m'agradaria matisar-li, al Sr. Candidat, que el lliberalisme del qual ha fet gala durant el seu discurs, estic segur que és un lliberalisme conservador. I el nostre lliberalisme, el lliberalisme del Partit Demòcrata Lliberal, és un lliberalisme progressista, és a dir, el lliberalisme que defensa la Internacional Lliberal de la qual, nosaltres, el Partit Demòcrata Lliberal, forma part i que, per suposat, pot té 'que' veure amb el que s'ha vingut denominant lliberalisme conservador. Tenim, Sres. i Srs., des de l'any 1978 una Constitució Lliberal com ho va ésser la Constitució de les Corts de Càdiz l'any 1812, impulsada per iniciativa de dos grans lliberals, En Diego i Muñoz Ferrero i N'Agustín Argüells. Aquest és el lliberalisme que nosaltres defensam. Tenim ara un Estatut d'Autonomia de clara tendència lliberal, quan en el seu preàmbul expressa molt clarament que l'Estatut d'Autonomia es fonamenta en el principi de cooperació entre els pobles que formen la Comunitat Insular, per vies de solidaritat, aproximació i respecte mutu que fan possible una vida col·lectiva d'harmonia i progrés. El poble de les Illes Balears, a través del seu Estatut, proclama com a valors suprems del seu autogovern, el sistema democràtic que s'inspira en la llibertat, la justícia, la igualtat i la defensa dels drets humans, així com en la solidaritat entre tots els pobles d'Espanya. Aquest, senyories, és un principi clarament lliberal progressista.

A la segona part del discurs, el candidat ha fet una exposició del seu programa polític; i aquí vull dir i deixar clar que els lliberals no el compartim; i és per això que ens hem negat a formar part d'aquest govern. Anam a donar suport al programa exposat pel candidat, perquè tenim la responsabilitat històrica de fer possible el nostre autogovern; i Aliança Popular és una

de les dues majories minoritàries que, per lògica parlamentària, podia formar aquest Govern. Els lliberals d'Eivissa votarem sí a la investidura del candidat d'Aliança Popular per dos motius fonamentals: en primer lloc, perquè el candidat ha defensat clarament el principi de la paritat corregida entre les Illes de Mallorca i les de Menorca, Eivissa i Formentera. Aquesta Llei electoral que ell ha proposat, anam a propugnar-la nosaltres, a defensar-la, perquè volem que sigui una realitat el més aviat possible. Segon: perquè el candidat ha defensat, també d'una forma clara, el principi de subsidiarietat, és a dir, l'assumpció del major número de competències per part dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa-Formentera, així com també per part de l'Ajuntament de Formentera; i això, senyories, són dues reivindicacions històriques de la nostra Illa, a les quals mai, mai renunciarem. L'altra opció política, l'altra majoria minoritària, present en aquest Parlament, que lògicament hagués pogut també formar Govern, el Partit Socialista Obrer Espanyol, està en contra d'aquests dos principis bàsics de paritat i subsidiarietat; i és per això que, amb el nostre major respecte cap a la seva ideologia i cap al seu programa polític, mai haguérem pogut votar la seva investidura.

La resta de l'exposició del programa del candidat, l'hem trobat pobre de contingut, incomplet i en gran part utòpic, sobretot quan fa referència, per exemple, a la Universitat Balear o a la política agrària, per citar tan sols alguns punts i per no cansar massa aqueixa Sala.

Senyories, anam a votar «sí» a la candidatura de la Presidència; i amb això esperam del futur govern de la Comunitat Autònoma, l'estricta compliment dels següents principis bàsics del discurs programàtic:

- Potenciació del sector turístic.
- Defensa de l'economia de mercat.
- Política de contenció de 'gasto' públic.
- Pressió fiscal restringida.
- Política industrial basada en la rendabilitat i en la creació de llocs de treball.
- Respecte a la tradició lliberal de la cultura balear.
- Eficàcia en els transports, tant de passatgers com de 'mercancies' tan fonamentals a la nostra economia.
- Política lingüística, de conformitat amb el que disposa l'art. 3 del nostre Estatut.
- Resolució dels problemes urbanístics de les nostres Illes, amb els següents criteris:
 - Qualitat de vida.
 - Defensa dels paisatges.
 - No paralització de l'economia.
 - Urbanisme basat en la Llei.
 - Defensa del dret de propietat.
 - No, a la irregularitat jurídica.
 - Protecció dels espais naturals.

'Apoiarem' el Govern d'Aliança Popular en les seves demandes a l'administració central, per si existís la temptació del Govern Central de bloquejar les transferències. Confiam amb una urgent presentació, en aques-

ta Cambra, dels pressupostos corresponents a l'any en curs, del Consell General Interinsular. Volem també fer constar que en el discurs del Candidat, no s'ha fet menció alguna a la població immigrant; i en aquets sentit 'alentarem' el nou Govern que dugui a terme una política especialment respectuosa amb els immigrants; perquè, senyories, ells també son part de la població de les Illes Balears. Exigirem, en matèria de política creditícia, una transparència absoluta quan es tracti de concessions creditícies o subvencions. Referent a la política sanitària, confiam del bon criteri del candidat que no 'olvidi' el marc social en què deu desenvolupar-se una política sanitària adequada. No permetrem que jugui amb la salut, ni consentirem que 'caresquin' de les peticions adequades qualsevol persones, 'siga qual siga' el seu status econòmic o social. En resum, senyories, el vot favorable a la candidatura presentada pel Sr. Gabriel Cañellas es tradueix en una demanda al nou govern que es formi, de dur a terme una acció capaç, de dotar de contingut les nostres institucions, establir una Llei electoral conforme a l'esperit perifèric i finalment, potenciar adequadament, en base a la subsidiarietat, tots els Consells Insulars, així com l'Ajuntament de Formentera.

Amb aquesta confiança i amb l'esperança que el Govern solament conservador, en 'ningun' cas adopti 'medides' tan conservadores que ens obliguin a la censura, el meu partit votarà favorablement la investidura del candidat, advertint ja des d'ara que el nostre «sí» no és un «sí» incondicional, ni molt menys, sinó que està subjecte a les condicions i postulats que anteriorment han estat exposats. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Vol fer ús de la paraula el Sr. Gabriel Cañellas Fons?

GABRIEL CANELLAS:

Voldria fer ús de la paraula de qualque manera, per contestar a les dues senyories que han intervengut en primer lloc.

Al Sr. Diputat per Menorca, li voldria dir un parell de coses: primera, que no es preocupi que el nostre principi de subsidiarietat està clarament i 'llanament' exposat dins el nostre programa. Que no pensam, de cap de les formes, fer ni parts ni quarts a l'hora d'entendre'ns amb els distints Consells Insulars. Que l'assumpció per part d'aquests Consells Insulars de les competències serà tot el flexible i tot 'lo' ràpida que ells mateixos vulguin i puguin assumir. Que no es preocupi per aquest costat, que nosaltres sempre hem defensat aquesta teoria; i, per tant, ara faltariem a les nostres promeses electorals, si no ho féssim. Per altra banda, veig que li ha causat estranyesa el fet que diguéssim que no volíem pujar els impostos i creia que, si era necessari pujar-los, s'havia de fer. Nosaltres pensam, més bé, que aquesta no serà una tasca nostra; n'hi haurà d'altres des del Govern Central que ho faran per nosaltres; i que, per tant, la participació d'aquesta Comunitat Autònoma, com les altres, i els seus ingres-

sos seran, 'mal que les pese', també cada vegada pitjors. Lament molt que m'hagi dit que, per una banda, el nostre programa o la nostra exposició ha estat molt extensa, molt llarga i molt casuística i, per una altra banda, després, me tiri en cara de qualque forma que m'hagi 'olvidat' encara de la indústria bijutera, de la nàutica i de l'artesanía. Crec que en el nostre programa estan exposades totes, una per una; i la veritat, el que hem tractat, de qualque manera, era de resumir d'una forma el més esquemàtica possible els principis que havien de regir una política industrial i que 'desde luego' no hi ha res més enfora en el nostre pensament que 'olvidar'-nos d'indústries tan importants per a Menorca, com la bijuteria; ni tan importants per a les Illes, com són l'artesanía; però que també esperam que, amb les atribucions que tendran els Consells Insulars, hi haurà qualcú que faci aquesta tasca per nosaltres. També lament que hagi entès que havíem 'olvidat' les carreteres de les Illes Menors. Pens que expressament dins el programa he anunciat que fariem tot allò que fos possible per reduir els terminis d'execució dels eixos principals de carreteres de les Illes Menors, i molt concretament el que va de Maó a Ciutadella. Quant a urbanisme, pensam que efectivament els Consells Insulars han d'esser els que assumeixin aquestes competències, tan prest com puguin i estiguin en condicions; i que de cap de les maneres ha d'aturar-se aquí aqueixa subsidiarietat, sinó que, de qualque manera, ells mateixos, en el seu temps, l'hauran de fer arribar als Consells; i hem dit i hem especificat que s'hauria d'esser molt respectuosos amb les normes que des dels Ajuntaments es fa cin amb aquests termes.

Pel que respecta al Sr. Mari Calbet d'Eivissa, agrair-li la seva confiança a pesar que el nostre programa no li hagi agradat, i que no li càpiga cap dubte que paritat i subsidiarietat, sense cap pressa però tampoc sense cap pausa, seran duites, en el seu moment i en el seu lloc, a la Llei electoral. Que totes les altres qüestions que nosaltres hem definit com unes línies mestres, 'en tant en quant' se vagin 'poguent' complir perquè tenguem ja les competències oportunes transferides del Govern Central, 'en tant en quant' anirem complint aquestes línies mestres que hem exposat. Res més. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Suplic al públic que s'abstengui de fer qualsevol tipus de manifestació. Sr. Triay Humbert, vol fer ús de la paraula?

Sr. Mari Calbet, vol fer ús de la paraula?

Pel Partit Socialista de Menorca té la paraula el Sr. Joan López Casasnovas.

LOPEZ CASASNOVAS:

Sr. President, Srs. Diputats: Ens trobam en un moment que aquí s'ha qualificat avui dematí de fita històrica.

Anam a començar un rodatge a partir d'un Estatut d'Autonomia, a partir d'un Parlament que representa la voluntat sobirana dels pobles de les Illes Balears i Pi-

tiüses. S'ha dit ja aquí dins, pels que m'han precedit en l'ús de la paraula, que el programa de govern presentava unes propostes insatisfactòries, en general, perquè venien mancades del com es duri en a terme. Aquí dins, avui dematí, hem sentit paraules com ètica, com objectius generals, com propòsits, que en definitiva vénen a esser qüestions molt abstractes i que una proposta de govern ha de contemplar amb la seva concreció, amb el seu desenvolupament. S'ha dit aquí dins, que enfront d'historicismes respectables, però inexactes, i enfront d'emocions molt comprensibles, però escassament operatives, sense que açò ens impedeixi la recerca de les nostres tradicions, dels antecedents i de les senyes d'identitat, la realitat és que l'Estat autònom que ara comença és fruit doctrinal de la democràcia lliberal, s'ha dit aquí dins, i de la voluntat controladora d'un poder omnímode que té les seves arrels en el federalisme americà. Perdoni, Sr. Candidat, si no he recollit fidelment la seva intervenció; però també comprendrà que he tingut poc temps i dificultats en la recolecció del seu extens discurs. Nosaltres tenim dret a l'autogovern, perquè tenim una personalitat històrica que exigeix l'autonomia. Estam dins un lloc històric. Vet aquí una de les nostres arrels que és símbol de la grandesa passada del país, quan era lliure i quan vivia ja aquest país dins un federalisme, i no precisament del federalisme nordamericà, sinó el de la casa reial de Barcelona, el símbol de la qual presideix, Srs. Diputats, malgrat tot, el Parlament d'aquestes Illes. L'autonomia dels pobles de les Illes reclama, lluny d'historicismes inexactes, efectivament, respecte a la nostra història. Si avui les nacionalitats de l'Estat Espanyol accedeixen a l'autonomia és perquè els seus pobles han lluitat per ella. I vull llegir l'Estatut d'Autonomia, que no ens hem de cansar d'observar, perquè diu taxativament en el seu preàmbul: «En aquest moment històric en que Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera inicien el procés cap a la institucionalització de l'autogovern, reten homenatge a tots els seus fills que al llarg dels temps han treballat per mantenir la identitat del nostre poble». La nostra tradició de lluita per l'autonomia no es fonamenta en les figures, tot i la seva brillantesa innegable, dels polítics sucursalistes de les Illes, sinó en els lluitadors que en circumstàncies molt adverses han mantingut la seva identitat, la nostra identitat de poble. Figures com Antoni Maria Alcover, Gabriel Alomar, Joan Estelrich, Guillem Forteza, Miquel Ferrà, i observi el Sr. Candidat que la relació no presenta ideològicament cap caire sectari i que inclou personatges tant de tendència progressista com de tendència conservadora. Nacionalistes conservadors que vós, Sr. Candidat, heu estat incapaç de reivindicar com a base doctrinal del vostre ideari de govern: el qual, és evident, no passa d'esser un conservadorisme impulsat des del centralisme i farcit de receptes socials i econòmiques apreses d'ideòlegs del capitalisme americà. Vet aquí les arrels autèntiques del seu programa de govern. El candidat, avui dematí, ens esbossava un programa d'intencions, no gos a dir-ne un programa de govern, en què hem parlat de rellançar l'activitat econòmica a través de la

incentivació del sector privat. Tota la vostra filosofia està en funció dels interessos privats. Tota la vostra filosofia, recordem, ve en funció dels interessos privats, enguany precisament que celebrem el centenari del naixement de l'economista britànic Keynes, que d'alguna manera ens exposa com els països occidentals van relançar la seva expansió econòmica els anys 50 i 60 a partir de l'assumpció d'obligacions pressupuestàries acumulatives per part de l'Estat a partir del sector públic. Anem alerta sobre aquest tema. No serà únicament la iniciativa privada la que ha de regentar la nostra economia. També a les Illes Balears la crisi actual exigeix un sector públic gran, fort, però diferent, que assumeixi activament les polítiques públiques d'oferta a través de la inversió productiva que permetin reestructurar la indústria, un sector públic que intervengui més activament i directament en el procés d'acumulació i expansió productiva perquè els mecanismes de mercat no actuen davant desajustaments de gran entitat com els que tenim presentats avui i aquí. No manquen exemples també de com ha fracassat la gestió de programes neoliberals dins l'actuació econòmica. Front a l'economia de mercat no es pot oblidar el manament constitucional d'una fructífera planificació amb l'obligada participació dels treballadors i els seus sindicats, dels consumidors i usuaris, dels ecologistes i els moviments ciutadans; i no dic dels empresaris i les seves organitzacions, perquè entenem que aquest programa que se'ns ofereix està fet a la seva mesura, a la seva imatge i semblança. Hem sentit que la crisi econòmica ha estat menor a les Illes, i que la política a seguir pel govern de la Comunitat Autònoma, vol esser d'incentivar l'esperit de superació de tots els grups socials; i pensam que poc pot aquest programa servir a les classes populars de ciutat, de la pagesia, quan parla clarament de reduir, de flexibilitzar plantilles i a la vegada promet que hi haurà una plenitud d'empleo'. Aquí hi ha una contradicció palesa en el nostre entendre. També hi ha una contradicció palesa, quan es parla d'evitar els monocultius i a la vegada l'única proposta autènticament formulada és la d'incentivar el sector turístic d'una manera decidida. A un país com el nostre, efectat per gravíssims desequilibris econòmics entersectorials, és evident que el simple joc de mercat no serà remei en el desequilibri; perquè aquest desequilibri sectorial i territorial és conseqüència d'un capitalisme salvatge de mercat que va actuar en plena llibertat durant la passada època del franquisme. Precissament l'excepció que representa Menorca dins el conjunt de les Illes ha d'esser, a nivell d'ordenació del territori, un fet positiu a defensar; i serem nosaltres els qui, en front d'aquest govern que es configura entorn d'Aliança Popular i dels seus satèl·lits lliberals i pseudoregionalistes, els que, repetesc, defensarem que a Menorca no li sigui també aplicable el concepte de balearització, concepte tan grat a la dreta que el candidat representa. La defensa de les Illes menors no és només una qüestió de representació numèrica en el Parlament; i bo serà que el candidat respecti l'opció política diferent que una Illa menor, Menorca, ha votat. Una aplicació forçada i imperativa

del vostre programa sobre Menorca, una Illa que ha votat majoritàriament l'esquerra, podrà esser legal, però no seria, creim, del tot legítima. I en aquest sentit, hem pogut escoltar amb gran preocupació com es tenia la intenció de convertir els Consells Insulars en purs organismes d'administració de serveis, en pur contrast amb les tesis que la mateixa Coalició Popular, durant la campanya electoral i, més encara, durant la redacció de l'Estatut d'Autonomia va defensar en el seu dia. Ara mateix, el senyor candidat ens deia que, efectivament, els principis de subsidiarietat, que les competències arribarien ràpidament i en la mesura que els consells Insulars ho sol·licitassin. Açò està molt ben dit aquí; li agafam la paraula, però també voldríem assenyalar clarament que una política de transferències de competències no es pot basar únicament en la voluntat, tant per part del qui rep com per part del qui dona, sinó en les possibilitats reals d'exercir aquestes competències. Que no ens donin, com ha succeït fins ara, competències importants en disciplina urbanística, i no es compleixin a Menorca per manca de personal, per manca d'executors i per manca de voluntat política, tot sigui dit, de dur-la a terme. Que ens digui el senyor Candidat com pensa dotar de contingut polític, dins el marc de l'Estatut d'Autonomia, evidentment, els Consells Insulars, a més d'esmenar els trespols llenegadissos, la manca de visibilitat de les carreteres; que tot això està molt bé i que no hi entrarem en detalls, perquè no és el propòsit, entenem, en una intervenció curta, de detallar un programa de govern que, en tot cas, és vostè, senyor candidat, el que ens presentava. En tenim prou, tanmateix, a saber que, per al futur possible govern de les Illes, el sòl és la quintaessència de la propietat privada. En tenim prou, s'ha dit així; perquè, a continuació, no hem sentit que el sòl, el paisatge, l'hàbitat d'una Comunitat és també patrimoni de tots; i la Constitució espanyola fa primar els interessos col·lectius sobre els interessos privats. No se'ns ha dit què es pensa fer davant els actuals processos de revisió i adaptació de la nova Llei del sòl, dels planejaments municipals. Cal pensar, per exemple, què succeirà amb els espais naturals a protegir, reconeguts per catàlegs i inventaris d'ICONA. I dic d'ICONA, no he dit d'ecologistes, dels científics, d'organitzacions de la defensa de la natura, que des de posicionaments científics universitaris han dit també la seva entorn a espais tan importants com l'Albufera des Grau, com Es Trenc, com Cala En Turqueta i Macarella. En definitiva, cap a zones greument amenaçades per uns interessos ben concrets.

I entrem ja en el tema de cultura, aquí hem sentit un programa de govern que ni tan sols està disposat a complir amb el manament estatutari. L'article 14 de l'Estatut diu: «La normalització lingüística serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma»; i no es pot impulsar una política de normalització lingüística i cultural fent afirmacions tan insensates com la de deixar expressament de costat qüestions prou debatudes per la ciència filològica, subterfugi infantíl, i per descomptat ineficax, per evitar designar el

nostre idioma pel nom que la ciència filològica li dona i que arreu del món és senzillament llengua catalana, com el mateix Estatut a l'art. 3 diu ben clar i llam-pant, «La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial». I creim que des de la Comunitat Autònoma, des del Govern, cal fer avançar la consciència de les pròpies senyes d'identitat, una de les quals, la més important, és la llengua. Mallorquins, Menorquins i Eivissencs rallam, parlam, xerram en català; i es tracta senzillament de fer com feia Monsieur Jourdan, que parlava en prosa però no ho sabia. Es tracta que ho sàpiga que sàpiga que parlam a les Illes en català. I les institucions tenen l'obligació de conscienciar-nos-en; perquè, si no és així, el mal té unes causes i les causes poden tenir remei. I referent a les varietats que ara tant preocupen al Sr. Candidat, volem recordar que van esser precisament des de sectors de l'esquerra els qui van fer constar que l'ensenyament de la nostra llengua catalana es faria d'acord amb la tradició literària autòctona; i que les modalitats insulars del català serien objecte d'estudi i de protecció, sens perjudici de la unitat de l'idioma; perquè no ens fa por assumir aquesta qüestió, és lògica, de tradició literària autòctona; de tradició literària en la nostra llengua només n'hi ha una, la que s'ha feta durant més de 700 anys en català, des dels mallorquins Ramon Llull a Costa i Llobera que heu citat; des de Joan Ramis i Ramis, menorquí, el també menorquí Mossèn Josep Salord Farnés; des d'Isidor Macabich, a Marià Villangómez, per citar un eivissenc que viu. I, quant a varietats, no han estat els intel·lectuals de la dreta centralista i castellana els qui han salvat, recopilant-la, la cultura popular i la nostra llengua; pens en Alcover, en el pare Ginard, en Francesc Camps i Mercadal, Francesc d'Albranca, homes tots d'un pensament més conservador. Lamentam molt que els polítics que ara van a formar govern no hagin aconseguit entendre que la cultura és una de les opcions prioritàries de les propostes polítiques d'un programa de govern com pot ser la consideració sobre el benestar social dins les famílies. En definitiva, jo voldria acabar aquesta intervenció deixant ben clara la nostra voluntat d'exercir una tasca opositora conscient de control de l'acció de govern, de seguiment i participació en les tasques legislatives i no dubt, senyor candidat, que 'recollesc' amb això la seva voluntat de comptar amb el concurs de l'oposició. En un règim democràtic, no podia esser d'altra manera, però crec que el vertader problema, el problema més important és que amb aquest programa de govern l'autonomia, l'autogovern de les Illes no donarà els fruits necessaris perquè la població, les capes populars, la majoria de la població de les Illes vegi que el programa de govern dona fruits i que es palpen i que es senten. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Torn insistir, torn insistir, deman que el públic no faci mostres ni d'afirmació ni de desaprovació. Senyor Cañellas, vol fer ús de la paraula? Pel Partit Socialis-

ta de Mallorca té la paraula D. Sebastià Serra Busquets.

SEBASTIA SERRA:

Sr. President, Senyores Diputats i Senyors Diputats: Bones tardes a tots. El PSM hauria volgut analitzar avui en detall el programa que ha presentat el Sr. Cañellas; però l'imperatiu de l'arribada divendres del Ministre d'Administració Territorial ha fet que haguem hagut de fer només avui aquest debat, si bé nosaltres pensam que per fer-ho en detall i en profunditat hauríem d'haver hagut de menester dues sessions. Però som aquí i hem de dir que no només hem tengut en compte el parlament del Sr. Cañellas, sinó que també hem tengut en compte una breu campanya electoral però molt intensa i també hem tengut en compte el que es diu en el document d'Aliança Popular «un programa detallado, concreto e inmediato de gobierno»; ho hem tengut en compte i de qualque manera hem partit d'un plantejament clar. Un programa de govern ha de tenir una finalitat que és construir unes Illes Balears i Pitiüses, que a través de l'exercici de l'autogovern aconseguisquin una societat més justa, un equilibri territorial, un recobriment de la nostra identitat cultural i lingüística; és a dir, un canvi per a millorar. Això és el que nosaltres enteníem que dictava la Constitució, que dictava el nostre Estatut, i a això pensàvem que veníem; però avui hem vist en el programa que s'ha exposat avui de matí que els problemes bàsics que tenen les Illes Balears i Pitiüses no han vist una concreció en el programa d'acció de govern que se'ns ha presentat, i nosaltres estam veient que, de qualque manera, haviem d'aconseguir un projecte de futur o s'havia d'aconseguir entre el govern i la nostra oposició seriosa i constructiva. Haviem d'aconseguir un projecte de futur que el govern de qualque manera anàs recollint una tradició de lluita pel nostre país i anàssim avançant cap a un progrés com el preàmbul de l'Estatut d'autonomia indica; però no hem vist com la nostra història a un lloc tan venerable com aquest hagi estat recollida; no hem vist com la tradició nacionalista dels nostres pobles ha estat recollida; i també hem vist amb dolor una confusió no només semàntica sinó ideològica que mentre parlam de potenciar les varietats lingüístiques i culturals de cada illa, cosa que nosaltres admetem, no només admetem, sinó que defensam en profunditat, però hem vist, ja dic, una confusió molt greu en el sentit de Parlament Balear, Poble Balear, Govern Balear, mentre després anam defensant coses de cada illa. Però, de qualque manera, què és per a nosaltres, els nacionalistes d'esquerra, aquest programa de govern exposat?

Es un programa de govern no al servei del nostre país, sinó al servei d'unes classes privilegiades i d'uns grups de pressió que pretenen a través d'aquest programa consolidar la seva hegemonia sobre el nostre país. Un país, certament, amb un alt nivell de vida, però mancat d'una sòlida tradició política, com no sigui la tradició política del caciquisme. Avui, i ja ho ha dit el PSM de Menorca, és imprescindible un sector públic

fort. En aquest sentit, aquest país nostre, que té profundes diferències socials i perillosos desequilibris territorials, no necessita programes de govern dictats per privilegiats i per grups de pressió. Necessita un govern amb un programa decidit d'intervenció dins la vida social i econòmica perquè practiqui una vertadera redistribució de la riquesa i que corregesqui amb coratge els perillosos i destructius elements de desequilibri territorial; però, en comptes d'això, el programa del candidat es limita a parlar-nos d'una iniciativa privada, d'una dinàmica empresarial que bastarien, pensa ell, per corregir tots els mals de la nostra terra; i perdonau que vos digui, en matèria econòmica, el que m'ha vingut bé a la idea que és l'antiga rondalla: «Això era i no era, un bon viatge duu la cadenera, per tu un almut i per jo una barcella». Òbviament, i perdonau la mica d'ironia, l'almut és per a les classes populars, la barcella per qui ha fet el programa. Aquestes receptes neolliberals fan del candidat un deixeble regional, molt aplicant certament, de l'escola de Xicago. Lamentam, i el nostre país també tindrà ocasió de lamentar-ho, que la dreta local, amb aquesta estranya APUMULPEDEPE-DAL, hagi hagut de viatjar tant per dur un bagatge tan pobre. Els remeis del Sr. Friedman ja han fracassat per tot arreu, començant pel Xile d'En Pinochet i arribant a la nostra Europa. No li demanaríem al Candidat que exposi programes progressistes; però sí que almenys exposi programes adaptats a la nostra realitat; i en aquest sentit, no deixa d'ésser una ironia que el representant d'una força política com Aliança Popular, tan poc disposada a admetre el fet de la realitat plurinacional i pluriregional de l'Estat espanyol, es vegi ara en les circumstàncies d'haver d'enllestir tot un programa de govern autònom per a les Illes Balears i Pitiüses. Sempre va bé trobar el bon camí; per això es- am satisfets que quedin molt enrera els temps en què el Sr. Fraga, quan es redactava la Constitució, no volia sentir parlar ni de nacionalitats ni d'autonomies polítiques; a tot estirar volia una descentralització administrativa regional. Però aquí estam a un Parlament; i allò que defineix un Parlament és la seva capacitat de legislar; i aquí ens trobam també en la paradoxa que la força política del candidat no anuncià de manera clara quina seria la legislació autonòmica. Durant la campanya electoral es va arribar a afirmar que no hi hauria lleis; i avui, si no hem entès malament, només s'han nomenat les Llei institucionals i una llei referida al sector turístic. Seria trist haver de constatar que la dreta local, que ha estat un criat eficient i servicial del centralisme a èpoques molt diverses, des del Caciquisme, del Maurisme al Verguisme, fins a les corrupcions el franquisme, que aquesta dreta només sàpiga descobrir les virtuts de l'autonomia per defensar els seus propis privilegis, enfront d'una política tímida i regressista impulsada pel govern de l'Estat central. Nosaltres hauríem volgut debatre un programa concret de govern que donàs respostes concretes a temes punxals de la problemàtica insular. En el discurs del candidat hem vist moltes declaracions d'intencions, molts bons propòsits de signe moralitzant; lamentam dir

que tot això ens confirma que ens trobam davant la típica cortina de fum que solen ésser els programes electorals i de govern de la dreta; perquè, parlem sincerament, el candidat no pot exposar allò que ens temem que és vertaderament el seu programa; la política d'una dreta que està encara molt enfora de la dreta europea, malgrat a estones del parlament i paràgrafs que ens semblaven que estàvem dins aquesta dreta europeïtzant. La dreta local no té altre programa, ho veurem al llarg d'aquests quatre anys, si no ens equivocam, i creim que no ens equivocam, que un model econòmic que no coneix més llei que la del profit individual, egoista i insolidari; que no se preocupa ni poc ni gens de construir un país, una societat, una cultura, un futur; endevinam que serà en el camp de l'ordenació territorial on serem tristament profetes, per no parlar ja del terreny cultural i lingüístic on endevinam també que ens esperen dies molt trists, fruit d'una política que no ens vol reconèixer la nostra identitat nacional; i no parlem ja d'aspectes no anomenats, com serveis socials i benestar social. Aquest programa de govern no és una proposta d'administració d'un país, sinó d'administració d'uns interessos, malgrat les proclames de signe liberal, reformista, regionalista, d'aquesta estranya coalició, han estat els poders econòmics els que han dictat la llei, els que han assegurat que al candidat no li mancarà el suport necessari per obtenir la Presidència de la nostra Comunitat Autònoma. No hem de dir que el programa de govern del candidat queda molt per davall de les possibilitats que entenem ofereix el nostre Estatut, no precisament generós; per això ens permetem que, a la vegada que anirem fent una anàlisi crítica del seu programa, li anirem oferint propostes alternatives i pensam que complementàries i sempre amb l'esperit de fer una oposició constructiva i avançar cap a un país en convivència pacífica, sense tensions i a un país millor. Per això, el primer apartat que volem comentar de la política sectorial és el d'Hisenda. Nosaltres entenem que en aquests moments, a les nostres Illes s'ha de negociar amb molta de força la reinversió aquí de la riquesa que s'ha estalviat. Pensam que és una greu deficiència del programa d'Aliança Popular que no parli de Caixes d'Estalvi, que no parli de Bancs, que no parli, en definitiva, d'aquí poder invertir el que aquí s'estalvia, venguí de caixes, de bancs o venguí de les divises turístiques; i pensam que en aquest sentit és la llei d'ordenació financera i la llei de crèdit cooperatiu els elements que s'haurien de posar en marxa ràpidament. Quant a ordenació del territori, malgrat les bones paraules, nosaltres hem vist o veïm, amb tota sinceritat que aquest model proteccionista que hem reclamat grups ecologistes, grups ciutadans, molta gent del nostre poble, no es troba amb sinceritat dins el programa exposat avui de matí i molt menys es troba, amb sinceritat, fer una tasca legislativa, una tasca de concreció. S'ha parlat de llei d'ordenació territorial; no s'ha parlat de definir d'una vegada per totes els paratges naturals; i això és una bona pregunta que s'hauria de respondre avui. Què ha estat d'aquelles suspensions que va fer el Consell General fa

uns mesos?; què ha estat, o què serà de tots aquells paratges naturals defensats pel GOB, ICONA i altres entitats que han lluitat molt?; què ha estat i què serà dels estudis damunt activitats extractives, damunt eliminació de residus?, com hem d'impulsar una política concreta que, atenent a la qualitat de vida, de qualque manera pugui avançar; i ens ha 'assustat' el model d'autopistes que es segueix plantejant a Mallorca, a Menorca, a Eivissa i a Formentera; basten les xarxes actuals revisades i millorades, però no ens fa falta amb absolut parlar d'autopistes. I no s'ha parlat d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses; amb una paraula s'han deixat molts de temes en aquest aspecte que ens preocupen molt. En el programa electoral parla de l'explotació dels lignits, pensam que això és un tema que fins i tot GESA ja té oblidat; avui no se n'ha parlat, en el programa està dit; suposam que això ja és un tema que es deixarà de banda. S'ha parlat també d'aigua, de problemes d'aigua en el programa electoral; però no es parla que la llei d'aigües ha de fer que l'aigua dolça només sigui per a la pagesia i només sigui per al consum de les poblacions i no per a aquestes urbanitzacions fantasmes que estan sorgint. En definitiva tampoc s'ha parlat dins el tema de l'ordenació territorial d'un tema tan important com les bases militars estrangeres dins el nostre territori, de quina voluntat política té el govern que se pugui formar. Parlant de turisme, sempre hem defensat un turisme dinamitzador d'altres sectors econòmics, i ens preocupa que no es parli en aquest sentit d'una lluita contra la dependència exterior del nostre turisme, en definitiva dels grans monopolis; i en aquest sentit ens preocupa que no es parli de participació a cercar les solucions de tècnics patronals, treballadors, associacions culturals i d'esplai; i ens preocupa de qualque manera que no es parli d'una formació professional, quan es parla de qualitat en els serveis; i que no es parli d'una reforma en profunditat de l'Escola de turisme actual convertint-la en una Escola Superior de Turisme; de qualque manera tampoc s'ha parlat en absolut ni es diu mai quines zones turístiques estan saturades, quines han d'estar amb expansió i quines han d'estar protegides i quins espais públics, en definitiva, es volen defensar. I quant a alternatives a l'estacionalitat, pensam que ni es parla de tercera edat, ni d'aspectes culturals, ni de convencions, ni d'un turisme que atengui a la nostra naturalesa; en definitiva, les mancances en aquest sector també són molt importants. Respecte a Agricultura, Ramaderia i Pesca, volem esser molt concrets, no es parla de defensar l'explotació familiar dotant-la de mitjans moderns per fer-la competitiva; no es parla d'un proteccionisme respecte als nostres mercats interiors i respecte a les cooperatives; no es concreta. Així com en el programa escrit d'Aliança Popular es parla d'un proteccionisme a la pesca, ens demanam per què aquest proteccionisme no es fa també a l'agricultura i ramaderia de cada illa; i en aquest sentit pensam que són les cooperatives de la pagesia des de baix, és una llei d'aigües, és una llei de zones de muntanya, és una llei de pesca, els instruments vàlids

i de qualque manera la concreció per començar una acció de govern. Quant a transports, hem de dir que coincidim plenament amb els principis de defensar a ultrança la insularitat. Nosaltres, en el passat C.G.I., Consell de Mallorca i Menorca, hem defensat moltes de vegades que el cost d'insularitat es tengués en compte, tant en els 'fletes' com als viatges de passatgers; ens hem cansat de repetir-ho i ni el govern anterior ni l'actual han atès encara degudament aquestes peticions; però pensam que en aquests moments no ens podem quedar només amb aquest aspecte. Hem d'anar molt més enllà. Falta una terminal de viatgers millorada i que les comunicacions entre les illes siguin potenciades i millorades. El tren és un altre dels aspectes a potenciar, i nosaltres sí estam d'acord amb un estudi en profunditat del tren fins Alcúdia, però no pels lignits, sinó per la importància turística i per a la descentralització de Ciutat. Parlant de comerç i d'indústria és quan també volem arribar a concrecions molt clares. El comerç s'està defensant, com igual el petit comerç, com igual la petita i mitjana indústria; però nosaltres deim que si no hi ha una voluntat decidida de lluita antimonopolista, de defensa de l'empresa familiar, com es pot de qualque manera defensar en profunditat la petita i mitjana indústria i el petit comerç?; i on és la regulació dels mercats i de les àrees comercials?; i on podem trobar una planificació industrial i una llei d'activitats artesanals tan important?; i, siguem clars, en aquest moment la possibilitat d'industrialitzar el nostre país és en base a indústries de transformació vegetal i animal, això a curt 'plaç' és el més clar i no ho hem trobat enlloc del programa presentat avui. Respecte al benestar social, que no se n'ha parlat en absolut avui de matí, creim que és un dels problemes greus del nostre país; es necessita resposta a aturats, drogadictes, alcohòlics, minusvàlids, etc.; i en aquest sentit pensam que és una de les eines fonamentals per a una convivència sense tensions, i una de les eines fonamentals per fer un país millor, i pensam que bàsicament aquest punt del programa ha estat oblidat i no entenem per què; com ha estat oblidat en el programa escrit de què disposam; i aquest estat de consciència del problema i la planificació de noves atencions a partir d'una visió concreta, real i àgil és el que ha d'atreure una atenció prioritària de l'acció de govern; perquè en aquests moments falten uns centres per a drogadictes, per a la desintoxicació i també per a la deshabituació i també la recuperació; hem de dir que la part de drogadictes és en el programa escrit d'Aliança Popular, però només en l'aspecte de recuperació, no de desintoxicació i deshabituació; hem de dir que no hi ha cap centre per a dones marginades, hem de dir que tampoc es té en compte la problemàtica de la delinqüència i seguretat ciutadana; en l'aspecte de fomentar cooperativisme juvenil, centres d'esplais, monitors de carrers que ajudin que de qualque manera en aquestes barriades on l'atur és molt fort, de qualque manera s'aconsegueixi evitar, preveure una mica els aspectes de delinqüència. Hem de dir, en definitiva, que una llei de benestar social és molt urgent i una acció de govern des de

baix, a partir de la feina que ja s'ha feta, de la feina que es fa, i d'uns sectors de població molt il·lusionats que han treballat en aquest sentit del benestar social; i també hem de parlar en el sentit del benestar social de la gent vella, de pensions, salut, residències, ajuda a ca seva de les persones majors, que no les hem de voler treure, si pot esser, de les seves cases, dels seus pobles; i també d'una ajuda cultural decisiva a la gent major, que pot esser amb aules de tercera edat o altres iniciatives que es puguin fer. Parlant de treball, en aquest aspecte consideram que òbviament el nostre Estatut d'Autonomia dóna unes possibilitats molt limitades; però sí que dóna possibilitats de fomentar el cooperativisme, d'ordenar el crèdit cooperatiu, de plans econòmics de l'Estat per a les Illes Balears; és a dir, impulsar-los amb molta de força, de crear organismes que fomentin la plena ocupació i també una important transferència en la seguretat i higiene laborals, una tasca que s'ha duita molt irregularment a la nostra terra i que pensam que pot servir molt a les classes populars ben duita; i en aquest sentit, seran les inversions públiques, els serveis públics, els plans d'obres i serveis finançats per la Comunitat Autònoma i executats a través dels Ajuntaments els que poden crear a curt 'plaç', mà d'obra per a aquest atur juvenil, per a aquest atur juvenil, per a aquest atur globalitzador que trobam; i és en aquest sentit que s'ha d'aconseguir un crèdit cooperativista, una ordenació del crèdit i una protecció i bon ambient a la petita i mitjana empresa i comerç, per a veure si aquesta lacra social tan important com és l'atur es pot anar endavant; i nosaltres volem oferir dues iniciatives importants, una l'Institut d'Ocupació a les Illes Balears, que entre el Govern, les centrals sindicals i empresaris hauria de coordinar la política d'ocupació i participar en el control del subsidi de l'atur; i també una altra iniciativa, l'Institut de Salut Laboral per a, de qualche manera, anar endavant en aquesta qüestió de la higiene i la seguretat en el treball. Parlant del tema de salut, hem quedat un poc sorpresos davant el programa de govern; no es parla en absolut de medicina preventiva, només es parla d'assistencial; els estudis als quals es fa referència són els estudis del mapa sanitari de les Illes Balears i no s'han tengut gaire en compte pel Consell, pels Consells Insulars i pel Consell General, com puguin esser hospitals psiquiàtrics, com pugui esser un servei nacional de salut i com pugui esser una coordinació efectiva entre totes les institucions de l'Estat i també les de la Comunitat Autònoma. Joventut, esports; són dos temes que també pensam que s'han d'atendre molt; hem de dir que l'associacionisme juvenil ha d'esser fomentat des de baix i que s'ha de crear un institut de serveis a la joventut com a alternativa en el sentit de l'atur, cooperatives de joves, oficines d'informació, assessorament i promoció d'activitats juvenils i potenciació a la formació de monitors i responsables d'esplai; això són aspectes que de qualche manera es poden tenir en compte, que 'recolleix' el nostre Estatut, que són transferències que ja s'han fetes i en definitiva és una feina importantíssima que ha d'anar endavant. Esport; es parla molt

d'esport competitiu, es parla també de caminades a peu, es parla també d'activitats com ajuda al 'tours' representatius de les Illes Balears pels seus desplaçaments; però també a canvi que promocionin el nostre esport; aspectes com l'esport educatiu, l'educació física, l'esport de lleure, aspectes com els dels minusvàlids i en definitiva la potenciació de l'esport de base popular i participatiu són coses que no s'han tengut en compte i són mancances molt greus.

PRESIDENT PARLAMENT:

Li record al Sr. Diputat que està 'agotant' el temps.

SEBASTIA SERRA:

Sí, gràcies. Acabant, intentant abreuçar molt, hem de dir que en matèria d'educació no se n'ha parlat; les competències són poques, és evident, però la voluntat política d'un govern ha d'esser que hi hagi transferències i que a la vegada aquestes transferències siguin molt concretes; i en aquest sentit hem de dir que en educació hi ha possibilitats entre escoles d'infants, plans d'estudis, educació especial, aplicar correctament i millorar el Decret de bilingüisme, cosa que tampoc s'ha citada avui de matí, en definitiva una sèrie d'activitats que pensam que s'haurien de concretar i no en la passivitat.

I respecte a la universitat només una petita observació, ens sembla molt bé als nacionalistes del PSM que la universitat tengui una atenció prioritària; però escoltem també els estudiants i professionals.

Cultura, molt breument hem de dir que sols no se n'ha parlat, les competències són molt àmplies i falta una llei de Patrimoni Artístic, de Patrimoni Etnològic, museus, arxius i biblioteques. Pensam que el nostre patrimoni és molt ric i s'ha de conservar i és a partir d'aquí que hem d'avançar i pensam de qualche manera que la cultura no només ha d'anar a l'escola, sinó que ha d'anar al carrer i a l'administració, i hi ha aspectes com la manca d'una emissora de ràdio en la nostra llengua; i hi ha aspectes com l'ensenyament de la nostra cultura i en la nostra llengua, cosa que no s'ha parlat gens, han d'esser potenciat si volem que aquest organisme d'autogovern funcioni, sigui popular i sigui progressista; i també, ja per acabar, només dues paraules damunt institucionalització, política de personal o funció pública, això és un tema bàsic, si no tenim una administració autònoma nostra, una funció pública d'acord amb els articles 11, 41 i 42 i disposició transitòria cinquena del nostre Estatut, de qualche manera estarem coixos; i en aquest sentit hem de dir que la nostra llengua i cultura ha d'esser coneguda per l'administració i això és un dels aspectes que reconeix l'Estatut d'Autonomia; i hem de dir que s'ha d'acabar amb els contractes administratius precaris per l'administració autònoma i hem de passar als contractes laborals de tipus progressista o a oposicions senzilles perquè tenguem una administració correcta; i hem d'arribar a una escola d'administració pública pròpia, ja que en aquests moments només tenim una delegació de l'escola d'administració local que pensam totalment insu-

ficient; i per acabar, ja que ha passat el temps, vull reiterar també el dit anteriorment que ha quedat molt poc clar. L'aspecte dels Consells Insulars, i molt poc clar que defensar els pobles de Mallorca, la nostra part forana i les Illes menors, és que hi hagi competències, és que hi hagi serveis i no només una reforma electoral. Gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Vol fer ús de la paraula el Sr. Cañellas Fons?

GABRIEL CAÑELLAS:

Molta tristor m'ha causat sentir el PSM de Menorca perquè després de sentir-lo a ell, crec que tot el missatge d'esperança que de qualche manera hem volgut donar a aquestes Illes avui de matí, ell, en dues paraules, ha tractat de convertir-lo en un missatge desestabilitzador. Només li vull contestar a un tema concret, perquè els altres pens que no tenen contestació; no hem renunciat de cap de les maneres que l'administració tenguí una funció pública orientadora i complementària; és cert que pensam que la iniciativa privada és el motor principal que ha de moure tot el desenvolupament econòmic i darrere l'econòmic tots els altres; ara bé, quan aquest motor no funcioni, quan aquesta iniciativa no es produeixi, llavors serà el moment en què l'administració pública, i aquest govern en formarà part d'aquestes institucions de la Comunitat, s'hauran de posar en marxa per aconseguir allò que la iniciativa privada amb un primer pas no hagi aconseguit.

Que la flexibilització de plantilles sigui un sistema de produir més 'paro'; jo pens que molt pitjor és obligar a empreses que no poden mantenir els seus empleats, aguantar-se per tots els 'medis' necessaris, per totes les fórmules possibles, baldament la seva economia no ho permeti; perquè llavors 'en ves' de fer una regularització es produeix un 'cierre' total.

Que els Consells Insulars seran organismes d'administració dels serveis? Ni pens haver-ho dit, ni ho hem defensat mai, ni ho defensarem; i, si a qualche moment, i em perdoni, he dit que només eren organismes d'administració de serveis, crec que haurà estat una manca d'expressió, perquè sempre hem considerat que hi ha d'haver delegacions i transferències suficients perquè siguin precisament qualche cosa més que això. Pel que es refereix al PSM de Mallorca, bé que voldria contestar al Sr. Sebastià Serra; pens que només ha sentit el que ha volgut, i allò que no hi ha convengut del meu discurs ho ha tergiversat; pens que nosaltres sí hem parlat d'agricultura familiar i de la seva potenciació; pens que sí hem parlat de medicina preventiva; pens que sí hem parlat d'una legislació que protegésqui els espais naturals; i com això altres moltes coses. L'únic és que renunciï a contestar-li, perquè al final ha arribat al meu 'ànimo' el convenciment, crec que al de vostès també, que el candidat era ell i no jo. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Vol fer ús de la paraula D. Joan López Casasnovas? Té cinc minuts de temps per exposar-ho.

LOPEZ CASASNOVAS:

Gràcies, Sr. President. Diputats, el nostre missatge des de la tribuna d'oradors, en cap moment creim que ha estat un missatge de tristor; en qualsevol cas, volem deixar ben clar que la tristor ens l'ha produïda a nosaltres escoltar determinades proposicions dins un programa pretesament de govern. També volem dir que un missatge d'esperança, en no produir-se per part del candidat a la investidura com a President, ens ha causat un sentiment de frustració; perquè els interessos que defensam, evidentment, no són els mateixos que els que defensa la majoria que ara vol formar govern. Però volem deixar ben clar que no pretenem desestabilitzar; el que feim és l'exercici legítim de l'oposició, l'exercici legítim de la democràcia; dins aquest Parlament, crec que és important que se sentin veus discrepants i que s'argumentin. I que s'argumentin; perquè quan es diu que els altres temes no tenen contestació, a 'jo' açò és una contestació que no me val. Que se digui que quan falla la iniciativa privada, serà llavors quan el sector públic intervindrà per salvar l'economia de les Illes, és una manera que a 'jo' em sembla absolutament invàlida; i al nostre grup. L'Agrupació d'Esquerrers PSM de Menorca, ens sembla absolutament desoeta i invàlida, des d'un punt de vista que el sector privat es mou a partir, en aquest cas, del suport dels doblers de tots, de la Comunitat Autònoma de les Illes, del sector públic. Que la flexibilització de les plantilles produeix més atur; açò és una situació que a 'jo' em sembla incontrovertible, ¿com es pallia l'atur, a partir de la flexibilització de les plantilles? És una pregunta que m'agradaria que se'm contestàs. M'hauria agradat molt més sentir que des del govern de la Comunitat Autònoma s'iniciaria una actuació de govern per aturar el treball negre, per evitar el tancament total de les empreses, evidentment; però, sempre a partir d'una justa valoració de la importància que gestionam, aquí dins, doblers de tots els ciutadans de les Illes i no només d'uns interessos legítims, però minoritaris. Finalment, vull dir que recollesc i me'n felicito i me'n alegro que la intenció del candidat a la Presidència sigui de no convertir els Consells Insulars en organismes dinamitzadors de serveis exclusivament; jo vull dir que açò és allò que he pogut recollit, modestament però sincerament del seu ...

PRESIDENT PARLAMENT ...?

SR. CAÑELLAS ...?

PRESIDENT PARLAMENT ...?

SEBASTIA SERRA:

Nosaltres haguéssim volgut avui escoltar aquesta concreció absoluta amb ordenació del territori. Ha parlat de l'agricultura, de moltes coses; i en el programa hi ha moltes coses d'agricultura; i un aspecte sí que ens ha agradat, que és parlar dels canals de comercialització, que això vol dir un cert intent proteccionista; però no s'han concretat aspectes com pugui esser l'ajuda a una agricultura familiar o ramaderia o pesca, en base a

què un gas-oil sigui més 'barato'; en base a què l'electricificació rural, vostè diu, ha d'arribar als pobles, a tots els llocs de la pagesia; nosaltres deim: d'acord; però també hem d'intentar que sigui més 'barata'; és a dir, nosaltres pensam que han faltat concrecions i sobretot desenvolupament d'alguns dels aspectes que vostè ha dit, que ha dit i que nosaltres no hem volgut escoltar o que no hem sabut escoltar.

Respecte a Medicina preventiva, sí, n'ha parlat; però només ha parlat de vacunació; i a continuació ha parlat de salut escolar. Nosaltres pensam que la medicina preventiva va molt més enllà, que hi ha molts d'estudis, fins i tot fets una mica pel Consell General Interinsular, que en algun aspecte ja va treballar. Res més, gràcies, i per altra part no dubti que l'hem escoltat amb molta d'atenció; si haguéssim tengut el discurs per escrit i més hores pot ésser encara li haguéssim tret més fil.

PRESIDENT PARLAMENT:

Sr. Cañellas Fons té la paraula.

GABRIEL CANELLAS:

'Bueno', de qualque manera jo volia dir-li que ara me pens que vostè ha canviat els termes; diu que sí n'hem parlat, però que no hem concretat suficientment. I jo he volgut entendre, quan vostè estava a la tarima, que no havíem parlat de preventiva; quan hem parlat de medicina preventiva no només hem parlat de vacunacions, sinó que també hem parlat de consum, de vigilància, menescalia; de totes les altres qüestions que produeixen precisament aquesta prevenció, que no són només les vacunes. També hem parlat, dins l'agricultura, que feia falta potenciar de qualque manera les famílies d'aquests agricultors familiars, perquè era l'única forma bàsica que el nostre camp pugui de qualque manera aconseguir un desenvolupament; certament no hem entrat a dir que una de les formes era reduir el preu del gas-oil; pens que de qualque manera això ja està 'establert', únicament haurem d'aconseguir que es mantenguin aqueixes formes. De l'electricificació rural hem dit que sí; però que precisament sabent que l'electricitat és tan cara que en aquests moments estan tantant molts dels pous que hi ha a Mallorca, perquè reguius no poden permetre's el 'pago' de 'recibos' d'electricitat, o és que hem parlat de en el seu cas, substituir-la per energies alternatives que, en aquest cas concret de l'electricitat rural, també n'hem fet menció. Quant a què ens faci per mencionar la paraula català com a llengua, puc dir-li que nosaltres hem tengut les nostres maneres de pensar; però des del moment que acceptam un Estatut que està aquí i que l'hem acceptat de qualque manera i en funció d'ell estam en aquest momen aquí constituïnt la Comunitat Autònoma, no ens fa por res; simplement deim que, si efectivament a un 'puesto' diu, «La lengua catalana, propia de las Islas Baleares», —ho dic en castellà, perquè a mi m'és més fàcil llegir-ho en castellà, me perdonin, el primer que s'haurà de normalitzar som jo—, 'pues' també a una altra banda diu que, «las modalidades insulares serán

de su uso y protección exclusiva», per tant no ens fa cap por dir-ho, no ens fa cap por manifestar-ho; l'únic que creim que precisament aqueixes modalitats insulars, i això és el que hem volgut expressar, tenen un nom; i aqueixes modalitats són precisament el mallorquí, el menorquí, l'eivissenc i el formenterenc. Res més.

PRESIDENT PARLAMENT:

La 'Taula' considera que ens podem prendre una mica de descans. Se suspèn la sessió durant 15 minuts. Als 15 minuts seran cridats una altra vegada els Senyors Diputats.

PRESIDENT PARLAMENT:

Atenció, atenció, se 'reanuda' la Sessió. Té la paraula, per la Coalició Unió Mallorquina-Partit Demòcrata Lliberal, D. Jeroni Albertí Picornell.

JERONI ALBERTÍ:

Sr. President, senyores i senyors Diputats: En primer lloc, en nom de la Coalició Unió Mallorquina-Partit Demòcrata Lliberal, vull aprofitar aquesta primera 'comparecència', afortunadament primera en aquest moment, per saludar tots els Diputats i per posar-nos a la seva disposició en tot allò que pugui anar en benefici de l'autonomia de les Illes; perquè junts, pensam que podem treballar, encara que discrepem en les coses que tots sabem que els nostres partits defensen de distinta manera. També ens podem felicitar avui, jo de manera personal i en nom del meu grup, per poder ocupar aquesta tribuna, la tribuna del Parlament Balear, la tribuna del nostre Parlament. Els qui hem treballat perquè això arribàs a ésser una realitat, avui ens felicitem perquè estam fent camí. Bé és ver que al millor no és el que pensàvem; però el poble, que és el que mana en democràcia, ha volgut amb el seu vot encarregar el desenvolupament de la nostra autonomia als que la varen combatre 'hasta' la fi. Que això és un contrasentit, jo no ho sé; jo crec en la saviesa del nostre poble; i a més pens que el dia que es va constituir el primer Parlament, pens que va ésser un punt i apart. Pens que des d'aquell dia anam tots amb afany de fer poble, amb afany de fer coses; i hem d'oblidar coses passades, per pensar en què és el que ens convé cara al futur. Jo avui dematí m'he alegrat; i vull felicitar el candidat, per la seva primera part del discurs, on realment ha parlat bé del nostre Estatut. Ha dit que era una bona eina per fer la nostra Autonomia; però no podia deixar de pensar en aquell moment quan, fa temps, quan vàrem iniciar aquest procés que ens ha duit avui a poder estar asseguts aquí, gent que està asseguda allà el dia que vàrem iniciar al Consell General Interinsular el va qualificar de «bodrio» del qual no en vull menjar; això ha canviat; tenguem esperança, anam per endavant; crec que avui és una bona nova i a partir d'avui i a partir d'aquesta constitució del Parlament els fets d'uns i uns altres, sense tenir en compte el passat, ens diran sí o no hi ha vertader esperit d'autonomia, sí o no hi ha ganes de defensar allò

nostre, si o no constituïm un Parlament; que des d'ell, 'duguent' aquí les opinions de cada una de les forces polítiques, anem avançant en la construcció d'aquesta comunitat illenca que hem d'anar fent dia a dia. Jo vull començar per 'adelantar' perquè si no a vegades es presta a confusions, el vot positiu de la nostra Coalició electoral a la investidura del candidat, Sr. Cañellas; perquè volem ésser clars des del principi i no usar les pràctiques parlamentàries que a vegades 's'empleen' de criticar durament el programa i acabar dient que votarem sí. Nosaltres deim que votarem sí, i per què votarem sí. No serà perquè ens hagi convençut el programa; perquè no ens ha convençut; nosaltres creim que el programa necessita, en primer lloc, establir un grau de prioritats; no dir tot el que es farà en 4 anys; dir què és el primer que hem d'assumir. I per això crec que el programa és una declaració de bones intencions, amb un discurs ben argumentat; però que nosaltres pensam que fan falta moltes coses per ésser un programa de govern. Programa que parla de contenció fiscal; estam d'acord, nosaltres també creim que l'empresa privada és el motor de l'economia lliure. Però, per altra part, quan parla d'incentivar, quan parla de donar subvencions, que parla de compensar, jo deman amb què? El programa diu volem fer tot això, i tots voldríem fer el que aquest programa diu; jo sé quines són les limitacions d'un programa, quan en una hora has d'explicar moltes de coses; però crec que hi falta en aquest programa, a més del que diu el candidat, què vol fer? com ho vol fer?, quan ho vol fer? i amb què compta per fer-ho? Això és, en el nostre criteri, un vertader programa de govern; i l'altre és una exposició d'intencions que creim que no va més enllà d'això. Per parlar de coses que no s'han parlat, ja s'ha dit aquí, hem parlat del sector del calçat; per aquest sector del calçat i no altres sectors; no s'ha parlat del sector nàutic, pensam que és un sector prioritari avui a Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera; perquè té moltes possibilitats; i s'ha parlat d'intentar reduir l'atur, allargant la temporada turística i creant 'puestos' de feina per l'hivern; i no s'ha parlat de l'artesanía, que crec que és el sector clau, perquè a l'hivern puguem realment combatre l'atur estacional, però que no se n'ha parlat. També m'hagués agradat, jo sé i dic que és limitat el temps, sentir parlar de la política de la tercera edat; crec que hi feia falta en el programa; i no me digui el Senyor Candidat que està en el seu programa de partit, perquè aquí no és el seu programa de partit el que venim a escoltar, és el programa de govern el que venim a aprovar; i amb el seu programa de govern dir sí o no al candidat que durà endavant aquest programa. Tampoc s'ha parlat per a nosaltres del més prioritari que hi ha avui a les nostres Illes, que aquest sí marca el sòtil del nostre creixement: del problema dels nostres recursos hidrològics, què pensam fer?, perquè, si tenim el turisme com a sector clau de la nostra economia i no defensam el nostres recursos hidrològics, fent l'ús necessari perquè puguem treure el major contingut d'aquests recursos fent un o dos o tres usos de la mateixa aigua, pens que estam amb una dificultat; per

a mi, al programa, que comprenc i dic que té dificultats d'expressió en una hora, li falta per damunt de tot una càrrega de prioritats. Hem dit que faríem lleis, molt bé; hem dit que faríem la llei del Parlament, molt bé; però quina farem primer, és el que jo voldria saber; per on començarem; perquè és ver que en 4 anys ho farem tot, si tenim temps; però és ver que hi ha prioritats i que hem de començar per atacar allò més urgent; i jo, de caràcter d'urgència, no n'he vist dins el programa; és un programa, com dic, de fer moltes coses; que, en definitiva, per nosaltres ens pareix que li falta contingut i sobretot li falta rigor a l'hora de dir, com he dit 'antes', què farem, com ho farem i amb què ho farem. I no per no citar més, perquè ja s'ha parlat aquí; a mi m'ha preocupat el tema cultural. S'ha parlat de mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc, que són distints, com és distint, he entès jo i ha dit amb una alegria poètica molt interessant, «l'aire que respiram, les aigües de les nostres platges, el sol que ens illumina»; en definitiva no s'accepta la unitat de la llengua catalana, que ja ha dit el Sr. López Casasnovas que ho diu l'article 14, que seran les modalitats insulars del català objecte d'estudi i de protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma. Aleshores la pregunta és: si no els ha convençut el programa, perquè votaran «sí»? i una altra pregunta a dins aquesta, per què votarem «sí» al candidat d'AP i no al del PSOE? Nosaltres votarem «sí» al candidat Sr. Cañellas per tres raons molt importants en el nostre criteri. Primera raó, és la força política més votada a les Illes Balears; ja sé que són pocs els vots de diferència; però quan hem de tenir criteris selectius aquest és important. La força més votada de les Illes Balears pensam que és un punt important perquè nosaltres li donem el «sí»; i és un dels punts que ens ha mogut a dir «sí» al candidat d'AP. Segon motiu, pel component sociològic majoritari del nostre electorat; pens que no és mica qüestionable que la majoria dels electors d'Unió Mallorquina en coalició amb el Partit Demòcrata Lliberal estam perfectament diferenciats de les postures d'AP; però no 'hasta' el punt de preferir un govern socialista; i tot partit es deu als seus electors i aquests votaren amb il·lússió de governar nosaltres; però a la vista dels resultats, queda clar que nosaltres no podem governar; aleshores, el dilema no es planteja entre el nostre programa i el programa d'AP o el nostre programa i el programa del PSOE; es planteja entre el programa d'AP i nostre i del PSOE i nostre; i més encara, per a nosaltres el dilema està entre el programa d'AP i el nostre contrapès i el programa del PSOE i el nostre contrapès; i pens que el nostre electorat vol el programa d'AP amb el nostre contrapès; i per ésser feels a l'electorat —un partit té com a primera premissa ésser feel a l'electorat— votarem «sí» al candidat d'AP. I tercer motiu: la nostra ferma voluntat de no participar en les tasques de govern; el nostre grup està disposat a donar suport parlamentari a un govern monocolor, però no a participar en ell; ja sabem que pels altres això ens compromet igual; però nosaltres, que és al cap i a la fi, els que hem de decidir, és total i absolutament diferent; i com que

coneixem l'Estatut tant com qualsevol altre, sabem la quantitat de gestió que ha de dur a terme fora del suport parlamentari; i voldriem, pel bé del nostre poble, que ho fessin molt bé; i desitjам que ho facin molt bé; però volem que sigui exclusivament seu el passiu i l'actiu del balanç d'actuació d'aquests 4 anys; i pel gran sentit de responsabilitat, no volem que es pugui adduir falta de col·laboració parlamentària ni tàctiques desestabilitzadores per dur endavant una gestió de govern; perquè aquí i avui no volem ésser nosaltres els qui anteposam interessos del partit als interessos del poble de les Balears; i el poble necessita, per creure en l'autonomia, veure amb els seus ulls que els que ell ha elegit es preocupen de dur endavant la defensa del que ens és propi. Altra cosa és que aquest mateix poble jutjarà el llarg dels 4 anys quines forces polítiques realment fan la seva defensa i quines forces polítiques diuen que el defensa; i amb aquesta, al llarg d'aquests 4 anys de poder triar, dirà, quan torni anar a votar, quina és la força política que més confiança li mereix per encarregar-li la gestió dels seus assumptes; perquè els assumptes són del poble. Volem, això sí, posar un llistó a aquest suport parlamentari; el que els interessos del poble estiguin per damunt de tot; quan els interessos de classe es posin per damunt els interessos del poble, nosaltres estarem defensant aquest amb tota força i amb tota responsabilitat; no dubtarem un sol moment en emprar la força dels nostres vots a favor del poble. Voldriem dir que nosaltres, a més de donar suport, volem ésser fells a l'ideari del nostre partit i volem fer ús d'aquest Parlament sense cohibicions i sense tenir por; aquí hem de tenir clar, jo voldria que avui quedàs clar, que aquest Parlament és el Parlament de les Illes Balears, és el Parlament que representa el nostre poble; no cal fer declaracions cada dia d'espanyolisme; som espanyols els qui hem acceptat la Constitució; i el nostre grup diu que és tan espanyol com ningú; però aquí estam per defensar els interessos del nostre poble; i el nostre partit vol dur aquesta defensa fins endavant; vol dir que la seva actuació de suport al Govern no l'aturarà en cap moment de dir el que pensa, perquè es faci el millor pel nostre poble; de dur endavant una tasca; de que 'profundiguem' a dins nosaltres per aflorar tot allò que duim de sentiment d'un poble diferenciàt; que lluitarem per la nostra cultura tot allò que sigui possible; que defensarem la nostra llengua fins allà on sigui necessari; en definitiva tot allò que és nostre; perquè sempre deim que fer poble i defensar allò nostre és defensar el nostre patrimoni artístic, la nostra cultura, la nostra llengua, el nostre turisme, els nostres espais naturals; i vull dir que m'ha agradat sentir avui dematí com ha parlat de defensa d'espais naturals protegits el candidat; perquè crec que és important quan ha parlat que no volíem seguir com quan feiem tant de ciment; i volem defensar el que ens queda del nostre patrimoni paisatgístic i de les nostres cales, del nostre medi ambient; per això jo volia dir avui aquí, volia deixar clar que ens ha mogut a donar el nostre suport al candidat d'AP, tan clar i tan simple com el que jo vos he volgut dir; i per això, i

per acabar, perquè crec en les sorpreses que dona la democràcia, perquè el poble és el qui té la clau de donar poder a uns i a uns altres, estam avui d'enhorabona, estam fent camí, estam duent endavant una tasca que el nostre poble ens ha d'agrair; estam 'tenguent' fruit d'aquest Estatut tan combatut; tantes dificultats que a la fi, a la fi, com he dit i amb això acab, per circumstàncies del nostre vot toca dur endavant aquells que el varen combatre fins a la fi. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Pel Partit Socialista Obrer Espanyol, té la paraula D. Fèlix Pons Irazazabal.

FELIX PONS:

Sr. President, senyores i senyors Diputats. Els socialistes del PSOE, volem, en primer lloc, manifestar la nostra extrema, extraordinària satisfacció per poder fer ús de la paraula en aquest moment, en aquest marc, en aquesta institució, a un Parlament de les Illes Balears autònom, democràtic; sabem que aquesta és una ruptura sense igual a la nostra història institucional, remuntant-nos fins allà on vulguem; que per primera vegada el poble d'aquestes Illes ha elegit per exercir unes competències, petites o grosses, poques o moltes en aquest moment; però l'ha elegit el poble; tot el poble, sense estamentalismes ni restriccions superades, ha elegit aquest Parlament. Aquesta sabem que és una inmensa, enorme legitimació que comporta una inmensa enorme responsabilitat; i tenim, per tant, el compromís de no defraudar mai aquesta responsabilitat; i vull deixar molt clar que la nostra satisfacció és absolutament independent del paper que ens toca fer avui en aquest acte; que hem duit, per arribar aquí una lluita, una acció política, des de fa molts d'anys, la immensa majoria dels que seuen en aquesta part, per arribar avui aquí; abans de la Constitució, abans de l'arribada de les llibertats democràtiques, abans de l'arribada de l'Estatut; i ho tornariem fer baldament tenguéssim l'absoluta seguretat que ens tocava jugar aquest paper avui o un paper d'inferior qualitat i d'inferior relleu. Un Parlament, creim que dignificar-lo és utilitzar-lo adequadament; i dignificar un Parlament és parlar d'allò que els electors i els ciutadans volen que es parli; parlen ells i se'n demanen les causes i les raons dels problemes que volen que siguin plantejats i que siguin debatuts, resolts; i avui aquí hem de parlar de la investidura, d'aquesta investidura concreta, del que significa políticament aquesta investidura concreta. Aquestes eleccions han tengut un resultat complicat; la democràcia no sempre és lineal en les seves manifestacions; i aquesta vegada ha estat complicada la conseqüència d'aquestes eleccions. Els socialistes, a la vista d'aquesta complicació, varen manifestar des del primer dia, des del primer moment, que aquesta primera legislatura d'aquest Parlament democràtic —i no vull aventurar el que pensariem de segones i terceres legislatures, però possiblement estariem a les mateixes posicions— però que aquesta primera legislatura exigia

un Govern majoritari, de suport majoritari; i sabíem que això no era fàcil, perquè la correlació de forces donava papers decisius a uns Diputats que podien exercir la força arbitral o moderadora; però sabíem i exigíem que es fes el sacrifici necessari perquè aquest govern pogués actuar amb la seguretat d'una responsabilització en una tasca efectiva i clara; difícil, com serà la constituent d'aquesta primera legislatura. Ho hem demanat amb coherència i creim que amb discreció i prudència; i avui sabem ben cert, i ho volem dir clarament, que no ha estat la nostra caparrudesa de mantenir-nos en l'exigència d'un govern majoritari el que ha frustrat la nostra participació en una fórmula d'aquestes característiques. Després d'una aparent incertitud durant unes setmanes, sobre si aquesta situació electoral o post-electoral 'embarassosa' acabaria en nin o nina, jo estic per dir que han estat bessons, i que la peça política fonamental d'aquest moment és examinar quina correlació de forces s'ha donat perquè en aquests moments estiguem a punt d'assistir a la investidura d'un govern d'AP, d'un govern de dretes. Jo no vull entrar en aquest moment en les raons que el representant d'UM ha exposat, lícites i respectables, per explicar la seva postura. Jo el que crec és que hi podria haver conseqüències insospitades del criteri que la força política més votada té una certa prioritat per la investidura; jo deman si aquest seria el criteri si la força majoritària aquí fos el Partit Comunista; quin criteri se seguirà en el Consell de Mallorca, on el PSOE és la força més votada; quin criteri ha seguit UM en els ajuntaments on la força més votada no és AP. Durant la campanya electoral, vàrem advertir, vàrem dir, que els vots a UM possiblement servirien només per donar suport a un govern de dretes. Això es va intentar desmentir, es va negar amb energia, amb irritació; jo l'entenc, aquesta irritació d'aquell moment; però desgraciadament se'ns ha fet profetes quan fèiem aquelles manifestacions; i UM s'ha definit, se definirà d'aquí a uns moments, com una força política de dretes clares. Ja sé que se'm pot dir fàcilment: «Els socialistes heu estat en converses, que no en negociacions, amb Unió Mallorquina fins fa un parell de dies, i estaven disposats a formar govern amb Unió Mallorquina. És que si UM hagués acceptat formar un govern amb els socialistes, avui seria una força centrista i en vista que ens ha donat carabasses i se n'ha anat amb AP és de dretes?» Els partits es defineixen per les seves decisions; i els partits 'recien' nats, més que cap altre, per les primeres decisions; i aquesta era la primera i fonamental decisió que havia de prendre UM, la que havia de marcar la seva personalitat al marge de declaracions i de programes, de promeses i de paraules; a l'hora dels fets, a l'hora de saber cadascú on se situa, UM ha decidit ésser de dretes. El partit, el partit. Jo discrep de la valoració que ha fet el representant d'UM de la condició sociològica dels seus votants, de les preferències dels seus votants; és absolutament lícita i respectable la interpretació que fa de la voluntat majoritària del seu electorat; jo li respect; però discrep d'aquesta apreciació, discrep per-

què crec que UM havia despertat unes expectatives entre l'electorat no d'esquerreres, també ho vull dir molt clar, que han estat defraudades. Per què?. Perquè ha jugat al reflex negatiu, s'ha guiat finalment per l'obsessió «anti» i ha obeït el disseny suprem de la dreta d'aquest país: impedir que governin els socialistes; i això és el que distingeix, crec jo definitivament, una opció real i autènticament centrista d'una opció de dretes. Li augur poca fortuna dins la formació del Senyor Roca, pel que vaig sentir ahir vespre, Guaitín a Europa; els autèntics centristes no tenen problemes per governar amb els socialistes; i vostès han mostrat una reticència insalvable; i el seu centrisme ha quedat evidenciat com a verbal, ocasional, aparent; i, si m'apuren, quasi estaria per dir que oportunista; i, per tant, hem de dir una cosa molt clara, UM serà responsable d'aquest Govern i no val invertir-lo i desentendre-se'n. El Sr. Albertí va fer unes declaracions a l'endemà de les eleccions, on deia clarament que és necessari diferenciar dues coses: el Govern, que ha d'ésser estable, i el Parlament, en el que els pactes que es formalitzen no han d'obligar de cap manera a una disciplina de vot, ja que amb aquelles qüestions que afecten els interessos generals, com la Llei que regularà la composició del Parlament cada partit ha de poder votar segons estimi oportú. Vostès estan investits d'una funció efectivament arbitral; i nosaltres volem un govern estable; la moderació i l'arbitratge l'han d'exercir i tenen dret a exercir-lo amb totes les seves forces, moderant un programa de govern que compti de forma permanent amb un suport parlamentari estable. Aquesta és l'autèntica estabilitat, la permanència d'una base parlamentària. Jo crec que és molt important que avui es digui aquí si hi ha pacte o no hi ha pacte, quins són els termes del pacte, si està 'garantitzat' el suport parlamentari a aquest govern o si no està 'garantitzat', si estam davant un govern minoritari que haurà de pagar i ja se li ha anunciat que haurà de pagar bastant qualche votació —si haurà de pagar cada votació i està per negociar cada una de les Lleis que dugui a aquest Parlament; o si això és una farsa, està ja tot pactat, aquí es marquen distàncies purament externes i realment estam davant un govern perfectament estable. El Sr. Canellas ha dit avui de matí que el pacte està fet, que la governabilitat està 'garantitzada', que l'estabilitat serà absoluta; voldríem saber si això és realment així; si és així, si aquesta estabilitat està 'garantitzada', els responsables del govern i de l'estabilitat estan perfectament definits, i els vots no es poden posar en hibernació; vostès han volgut dir, senyors d'UM, que estan exempts de la responsabilitat de governar, que els seus vots estan més aviat pensats d'aquí a l'any 86; però els que els han votat els han votat per governar ara; i certament vostès ara s'hauran de responsabilitzar d'una cosa o d'una altra; jo comprenc que voldrien no haver-se de responsabilitzar, ho comprenc perfectament; però s'hauran de responsabilitzar, i nosaltres haurem de recordar cada dia quines són les seves responsabilitats reals; i sigui com sigui, vostès seran actors principals d'una mateixa obra; però no només han romput

per a sempre, a judici nostre, la seva imatge centrista, progressista, reformista, sinó que han romput una cosa per a vostès molt més greu i desgraciadament per a tots nosaltres també molt greu: propiciant aquest govern d'AP, han volatilitzat la seva credibilitat autonòmica, la seva possibilitat de profunditzar en una credibilitat autonòmica; i estam constituint el primer govern autònom; a nosaltres ens arriba fins baix de tot saber que s'ha perdut una oportunitat històrica per aquesta decisió que es consumarà d'aquí uns moments; vostès havien contret públicament uns compromisos amb aquest poble i amb el seu electorat, s'havien 'omplert' la boca del nom de Mallorca, de fer poble, de defensar allò nostre; vostès havien contribuït decisivament a dur endavant aquest Estatut; i jo me felicit també, com el Sr. Albertí, d'haver sentit avui de matí el Sr. Cañellas que creu que l'Estatut és el punt de partida d'aquesta Comunitat; jo estic disposat a oblidar i a creure en la bona fe del que es diu; el problema és que en política el que s'oblida dels antecedents està condemnat al fracàs i a passar-ho molt malament; com vostè ha recordat molt bé, Sr. representant d'UM, aquest Estatut s'ha duit endavant en contra d'AP, a pesar d'AP, no només pels incidents de la iniciativa que vostè ha recordat amb paraules textuais pronunciades a moments de la Comissió redactora, amb recursos davant el tribunal, amb amenaces d'inconstitucionalitat; sinó que tot això havia conformat realment una opinió, que vostè sap que no és personal meua, que estava estesa i que vostès qualche vegada se n'havien fet eco, de què la gent d'AP no s'havia llegit l'Estatut, jo celebro que, si vostè sap que s'han llegit l'Estatut hagi mudat d'opinió. Que quan parlàvem de fer poble o vostès parlaven de fer poble també sabien que amb AP el problema més gros que podiem tenir era que ells havien ajudat durant molts d'anys a desfer-lo. Saben vostès, ho saben, quina és la filosofia autonòmica dels socis amb els quals han contret aquest pacte de legislatura? El seu company de partit, bon amic nostre i respectat per tots, D. Pere Morey, dia 15 de gener de 1983 va publicar un article en el que deia entre altres coses, ho llegiré en castellà que és idioma oficial també d'aquesta Comunitat Autònoma: «En otras palabras, existen dos proyectos de Comunidad Autónoma para las Baleares, uno que pone su acento en la unidad de la Comunidad como región y archipiélago y otro que lo pone en la idea de yuxtaposición de entes distintos y diferenciados que son las islas; el primero estima que el autogobierno es interinsular, encomendando a cada isla la gestión y administración de las competencias del Estatuto, pero dentro de la política única fijada por el Parlamento y el Gobierno surgido de él. Y el segundo, que el Gobierno estatutario debe ser fundamentalmente un ente coordinador de las políticas que en cada materia fijen los Consells Insulares, que serían los auténticos detentadores del poder y las competencias». Aquests dos projectes de Comunitat se coincidirien llavors molt clarament, perquè això respon a una exposició que el propi Sr. Morey va fer a un col·loqui a la Congregació Mariana, on amb més radicalitat que

aquí va dir que UM és partidària d'una Comunitat Autònoma forta i d'uns Consells Insulars purament d'administració local, AP d'un projecte de Comunitat Autònoma totalment distint, d'un Govern de Comunitat Autònoma residual i uns Consells Insulars forts i que siguin la peça bàsica de la Comunitat. Aquest era el plantejament de llavors no sé si avui els papers s'han girat exactament o no, en funció de la nova situació; però en aquest moment jo deman: Existeix un acord respecte de quin ha d'esser realment el projecte de Comunitat Autònoma que es durà endavant a partir dels acords o dels pactes als que s'hagi pogut arribar? Me cregui que me sap greu haver-me d'allargar en tot això. Fer poble, defensar allò nostre: Jo voldria recordar, i no per molestar ningú innecessàriament... Se m'ha dit, se m'ha demanat moltes vegades abans d'aquest discurs, si seria dur; me sabia greu estar essent dur i per descomptat esser agressiu i molestar qualcú; però crec que estic complint amb la meua obligació en aquests moments i vostès ho entendran. Quan es va discutir l'Estatut de les Illes Balears en el Parlament, la legislatura de l'any 79, AP va presentar una esmena a l'art. 19 que diu que el Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, etc.; AP va presentar una esmena suggerint o proposant que se suprimís això que el Parlament de les Illes representa el poble de les Illes Balears; la justificació no podia esser més significativa i deia: «No existe más que un pueblo español con caracteres políticos del que emanan todos los poderes del Estado», i deia més, «de otra parte el Parlamento no ejerce una verdadera potestad legislativa»; aquest Parlament, aquest; «sinó una facultad regulada, delimitada, delegada, la misma potestad legislativa la ostentan las Cortes Generales como órgano de soberanía, las asambleas de los entes regionales ostentan una facultad secundaria, accesoria y sometida a armonización y control»; i no es pensin que això fos un lapsus; a l'article 23 quan parla de la inviolabilitat dels parlamentaris d'aquest Parlament, que també es proposava suprimir-la, AP deia que, «tales privilegios tienden a restringirse en las asambleas parlamentarias a su justa naturaleza, mientras que en las asambleas político-administrativas o administrativas no existe»; queda clar que aquesta no és una assemblea parlamentària, sinó una assemblea político-administrativa o administrativa.

PRESIDENT PARLAMENT:

Sr. Diputat, està acabant el temps.

SR. FELIX PONS:

Li agraeix molt, Sr. President, la seva molt pertinent observació; però també deman la seva indulgència per allargar-me una mica més. Aquesta esmena va tornar esser presentada quan l'Estatut es va tornar discutir a la legislatura del 82. Una altra esmena ha proposat suprimir tot el capítol destinat al Tribunal Superior de Justícia, per entendre que no ens correspon tenir-ne; una altra esmena diu que «no aceptando, como no aceptamos, que el catalán sea la lengua propia de las Islas

Baleares, no vemos la necesidad de todo este proyecto de relaciones culturales»; etc. etc. Vegin la nostra preocupació; Neguen l'existència del nostre poble, l'existència del nostre Parlament, la identitat cultural històrica del nostre poble. No ocasionalment, sinó reiteradament; i desgraciadament vostès sabien tot això, però han demostrat també que el seu autonomisme era ocasional i que els seus interessos eren superiors a les seves conviccions. Jo crec ja he dit abans que és una creença personal meua que el poble els havia votat per una altra cosa. I finalment ho han arreglat a Madrid i després d'haver blasmat de sucursalismes i d'omplir-se la boca de Mallorca aquesta imatge ha estat absolutament definitiva. Se sol dir estèticament, per resoldre les pròpies incoherències, que se té la cartera a la dreta i el cor a l'esquerra; jo crec que aquí s'ha demostrat que tenen la cartera a Madrid i el cor a la dreta; el problema és que la història a vegades ajuda a comprendre la geografia, i vostès no varen anar a Madrid, sinó que varen anar a Canosa. Permetin dir-los que això no és per ironies fàcils; crec que han comès una infidelitat de dimensions històriques, han posat en mans de la dreta el procés polític i econòmic del futur d'aquestes Illes, que és, com ha quedat clar, un procés de continuïtat. El discurs del Sr. Cañellas d'avui de matí com a propòsit, suma de propòsits, suma d'intencions, no de programa realment, fora de molt poques, poquíssimes coses a les que intentaré alludir, és un projecte de continuïtat del que ha estat la vida econòmica i social d'aquestes Illes. Sabem que el que ha marcat com estigma, pràcticament indeleble de les nostres Illes d'aquests darrers anys, ha estat una realitat definida que aquí ha estat ja alludida avui, que ha estat la balearització; i els protagonistes d'aquest procés, de la balearització, els beneficiaris més directes d'aquest procés, la classe promotora d'aquest creixement desordenat, caòtic i especulatiu te la seva representació política a Aliança Popular, i no aspira a fer cap autocrítica. Se'ns ha dit molt clarament avui dematí, per part del Sr. Cañellas, que no volen fer cap procés al passat; però això nosaltres no ho podem acceptar. No per demanar responsabilitats a aquestes altures, que no és aquest el problema, sinó per saber de quines forces polítiques i de quines persones ens podem fiar, en funció del que han fet i del que troben ben fet, per fer una cosa distinta cap al futur; aquest és el gran problema.

PRESIDENT PARLAMENT:

Sr. Pons, li queda un minut.

FELIX PONS:

Nosaltres entenem que hi havia necessitat, existeix la necessitat d'un canvi profund que marqui objectius col·lectius clars, que elimini factors purament especulatius a curtíssim termini; i AP sabem que això no ho pot fer perquè aniria contra les seves pròpies arrels. Qualsevol intent de racionalització i modernització seriosa de les estructures econòmiques, socials, productives d'aquestes Illes, qualsevol intent de marcar objectius inspirats en interessos generals que respongués a les exigències d'una societat complexa i moderna ha de

topar necessàriament amb els interessos que AP representa a les nostres Illes. Pràcticament el comentari més audible aquests dies, i al que jo he pogut arribar perquè a més el m'han vingut a fer, és satisfacció molt àmplia a certs medis perquè ara, a la fi, tot tornarà a ésser com abans. Jo no vull entrar a si les queixes es refereixen a les molèsties i obstacles que UCD ha pogut suposar durant aquests anys que ha governat a les Illes, cosa que no crec; o a la insatisfacció que els hagi pogut produir l'existència d'un règim constitucional i de llibertats que ha donat protagonisme real a un poble desitjós de participar activament a la configuració del seu present i del seu futur; el seu programa és un programa de continuïtat, com he dit, grans apel·lacions a reformes legislatives que no són competència de la Comunitat Autònoma, èmfasi a la reducció d'impostos i del 'gasto' públic; diguin quins són els impostos que pensen reduir, quines les partides de despesa pública a les que pensen aplicar les tissors. Subvencions a balquena: D'on sortiran les misses, si redueixen els ingressos, si redueixen els ingressos i els impost? I una gran recepta miraculosa que com un ritornello se repeteix a tots els aspectes sectorials: una nova legislació laboral, que naturalment és competència de l'Estat; flexibilització de plantilles; reducció de la seguretat social i subvencions a les empreses; aquest és un esquema realment pobre, antiquat i que no respon a una idea ni original ni efectiva per modernitzar res en aquesta societat. En agricultura proposen la conservació dels vells cultius i de les velles estructures, en base a subvencions també, i no a racionalitzar explotacions; i per altra banda, com es poden racionalitzar les dimensions de les explotacions sense una política d'ordenació que impedeixi l'especulació de terrenys que no són pròpiament urbans, però que estan essent utilitzats per finalitats urbanes i estan pressionant en els preus de les finques rústiques. En turisme ha dit mol poca cosa, una mica més de la pàgina i un quart que hi dedicaven en el programa, però sense especificar res; està molt clar que tots volem acabar amb l'estacionalitat, però com? No ho han dit, tampoc. En ordenació del territori, és molt important saber quines són les seves intencions reals, com acabarà la suspensió dels plans actualment suspesos?, com acabarà la revisió del pla provincial?, urbanitzaran Es Trenc? Sa Dragonera? Ses Salines d'Eivissa i Formentera? Sa vall? Es Grau? Cala Turqueta? Macarella? Quina disciplina urbanística imposaran?, com podem creure quan parlen de disciplina urbanística, si en els municipis d'Eivissa, en el conjunt dels municipis d'Eivissa, que directa o indirectament estan controlats per AP i ho han estat en aquests anys, el 80 % de les llicències d'obres que se donen, es donen amb el visat col·legial denegat? quina esperança podem tenir que hi haurà una real i autèntica disciplina urbanística; amb una paraula, no voldria, no puc, per altra banda, abusant de la benevolència de la Presidència i de tots vostès, allargar-me amb unes carències que hem notat en el seu programa o la seva exposició. De cultura, ni una paraula; fantàstic, ni una paraula; perdoni el Sr. Cañellas, no parl ja del tema de la normalització lingüística amb aquesta

apellació generosa a normalitzar el mallorquí, menorquí l'eivissenc i el formenterer; a Mallorca hi ha vint i tantes varietats contrastades, dialectals també; quines seran les protegides i les normalitzades? Tampoc han dit res de la compilació de drets civils; no han dit quan presentaran el pressupost de la Comunitat Autònoma; no han dit res de la llei de transferències a l'Ajuntament de Formentera; no han dit tantes i tantes coses. Jo li vull assegurar, finalment, i crec que el President m'autoritzarà a fer aquesta observació final, que nosaltres actuarem amb lleialtat, no amb aquesta lleialtat migrada de la que parlava el seu company de partit i de coalició, Sr. Herrero de Miñón, que deia que l'oposició lleial és amb lleialtat a la institució i no amb lleialtat al govern; nosaltres serem lleials a la institució i al govern, i puc assegurar; i respectarem escrupolosament les persones, perquè per molt que ens desagradí la seva ideologia i el seu programa, i ens desagrada molt, creim que no hi ha democràcia possible enlloc, si no es fonamenta en un respecte escrupolosíssim a les persones; tinguin assegurat per endavant aquest respecte nostre. La democràcia exigeix una virtut fonamental, jo he dit sempre, que és la humilitat, la humilitat de creure que els altres també poden tenir raó; pot estar segur que l'exercirem sempre, perquè no podem prendre mai vacances de demòcrates; i com a socialistes li 'garantitjam' també el nostre optimisme; aquest no era el govern que necessitaven aquestes Illes, vostè no era el President que nosaltres haguéssim volgut investir, i sap que personalment té tot el meu respecte i tot el meu precí; però també sabem que mentre hi hagi llibertat hi ha esperança; mentre hi hagi autonomia hi ha possibilitat que aquest poble, que majoritàriament, sociològicament contrastat, creim que està per una altra solució, podrà manifestar-la i dur-la a aquesta 'Càmara'. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Té la paraula, en primer lloc, D. Gabriel Cañellas Fons, per contestar al Sr. Fèlix Pons. A continuació, per allusió, donarà la 'Taula' la paraula a D. Jeroni Albertí, per allusions directes. A continuació, la donarem una altra vegada al Sr. Fèlix Pons i finalment tancarà el Sr. Cañellas. D. Gabriel Cañellas Fons té la paraula.

GABRIEL CAÑELLAS:

Sr. President, després d'aquestes dues intervencions me pareix que jo molt poc ten 'que' dir. Tal vegada contestar-li al Sr. Albertí, i a la mateixa vegada me serveix per contestar-li al Sr. Pons, que pens que cada vegada que se'ns adjudica o se'ns enquadra, respecte a l'Autonomia, a una part o l'altra se tergiversen de qualque manera les nostres actuacions. Tothom ens diu que nosaltres 'combatírem' l'Autonomia; i ens estam referint concretament quan s'ha discutit el projecte d'Estatut; no me vull fer més enrera en cites del temps passat; jo crec que quan hem 'combatit' el projecte d'Estatut no combatíem l'Autonomia, combatíem simplement una forma de fer un projecte d'Estatut que no ens agradava; i llavors sí dèiem que amb aquest pro-

jecte naixia possiblement morta la nostra Autonomia i que nosaltres no en volíem participar. Agrair a UM les seves paraules; i quant al Partit Socialista que escassament ens ha dedicat molt poc temps per tenir-lo ocupat amb d'altres menesters dir-li que pens, en primer lloc, que tal vegada s'ha equivocat de candidat, que el candidat era d'AP i no d'UM; felicitar-nos que de qualque manera d'aquest maridatge que ens han adjudicat hagi nascut bessonada, perquè almanco si diuen que cada allot ve amb un pa davall el braç, al 'menos' tendrem dos pans; i dir-li si quan es refereix a tot el que nosaltres hem exposat, a tot el que nosaltres hem projectat, vostè està parlant sistemàticament de l'any 79 i no de la fita de la qual arrancam avui, que és un Estatut ja clar i aprovat i en el que d'una manera més o 'menos' discreta, però que amb tota consciència hem acceptat i que per tant res té 'que' veure en tot quant s'ha discutit abans. Finalment vull fer una referència a tot aquest tema dels pactes i de Madrid; que no se preocupi del pacte que hi ha, que només se preocupin, si és possible, de controlar si els resultats d'aquest pacte són o no són positius; pensam que aquesta és la funció principal que haurà de fer l'oposició; i que pensi també que, si a nosaltres se'ns 'tatxa' d'anti-autonomistes, de qualque manera el seu partit va defensar que totes les lleis de la Comunitat Autònoma havien d'esser de qualque forma controlades des dels seus servicis centrals del Partit a Madrid; si això és autonomisme, 'pues' que baixi Déu nostre Senyor i ho vegi. Crec que també li falta un tema puntual; cada vegada que es tracta de parlar d'ordenació del territori o de defensa d'espais naturals, es fa la manifestació gratuïta i mai demostrada fins ara de què nosaltres som els únics que tenim capacitat destructora del paisatge; jo encara no pens haver-ne destruït cap; jo no pens que el grup que jo represent n'hagi destruït encara cap; i sí que reconeixem que tenim una herència rebuda, —frase per altra banda també molt utilitzada pel seu partit— que no estam disposats a considerar bona i contra la qual estam disposats a lluitar. Una altra vegada el Sr. Pons, com va fer ja a altres intervencions que hem tengut comunes, interpreta que la nostra actuació que la nostra intenció de no augmentar impostos, la tradueix ell per reducció d'imposts; nosaltres en el discurs d'investidura hem dit que tractaríem que no fossin augmentats i pot esser que dins el programa parli, veig que l'està mirant, que si és possible es redueixi; jo crec que aquest és un bon principi, perquè 'per lo menos' val més apuntar al 'sobresaliente', d'aqueixa manera al millor quedam en l'aprovat. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Té la paraula D. Jeroni Albertí. Per favor faci un ús comedit del temps.

JERONI ALBERTÍ:

Sr. President, Senyores i Senyors Diputats: Jo vull, no sé si estic usant el torn de rèplica, o per allusions, és igual; 'bueno' en tò molt amigable a D. Fèlix Pons, perquè crec que l'amistat personal està a un costat,

agrair-li, agrair-li profundament, la deferència que ha tengut d'ocupar tant de temps cap al nostre grup. Som un grup modest avui ens ha fet un grup important, no saltres li agraïm. Però sí volia també entrar a, 'bueno', que jo crec que fa bé, fa bé quan ells des de la seva òptica analitzen el 'sustracte' sociològic del nostre electorat; nosaltres proclamàvem aquí, Sr. Pons, que volem guanyar les pròximes eleccions autonòmiques; aleshores tenim molta cura a averiguar qui és que ens vota, per què ens vota i què cerca quan ens vota; per tant jo li agraesc la seva opinió, jo li agraesc profundament, perquè crec que tal com ha dit vostè la humilitat d'assumir sempre els consells que es donen i no pensar que tot ho sabem; jo li agraesc el seu punt de vista baix del nostre paper que hem fet amb aquest pacte; vostè ha demanat què diu el pacte; jo li dic: no li diré; el pacte no té perquè sortir a llum de ningú. L'actuació nostra aquí sí que vostè la veurà, la veurà tothom, i aquesta és la que a nosaltres ens preocupa, a nosaltres hem dit que ens preocupa; i volem donar estabilitat al govern; i agaf les paraules que vostè ha dit del dia següent de les eleccions, però que la història està fent-se cada dia i que realment aquella primera decisió del nostre partit es va veure que no anava bé per estabilitzar la nostra autonomia; i com que no anava bé i som gent que pensam que tenim un grau de responsabilitat suficient per seguir meditant les coses i arribar al que creim que va bé, hem arribat a que avui estam donant suport a un grup polític, a un candidat que farà un govern sense participar en la gestió d'aquest govern; i hem dit, ja ho he dit aquí, que volem donar suport, que no volem de cap manera dur pràctiques desestabilitzadores i que pensam que el nostre paper amb aquest suport que donam al grup d'AP farà que sigui 'menos' conservador el seu programa i farà que sigui en certa manera, hi incorporem el concepte que tenim de fer poble al qual no hem renunciat. Vostè diu que hem renunciat, jo dic que no hem renunciat; que per tant hi ha 4 anys; perquè realment jo ho he dit aquí a la vegada anterior, a la tribuna, perquè la gent jutgi qui és que realment està defensant allò nostre i qui és que està realment 'duguent' una política a vegades, a vegades dictada a distància; jo admet, Sr. Pons, si vostè m'ho permet li vull dir, que com a, 'bueno' anècdota periodística, jo estic insistint en l'eco de què hem anat a Madrid a pactar; no hem anat a Madrid a pactar; però si hi haguéssim anat tampoc me sabia greu; anar a Madrid, pels que estam aquí, és una conseqüència lògica; altres hi ha que ja hi estan i reben les ordres per télex i Madrid diu el que han de fer i aquí fan el que ells diuen. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Sr. Fèlix Pons té la paraula. Pensi que té 5 minuts.

FELIX PONS:

Sí, Sr. President, intentaré fer-li donació d'una gran part d'aquests que ara me toquen, perquè seré extraordinàriament curt.

Es possible que hagi donat la sensació que el can-

didat era el Sr. Albertí o hi havia dos candidats; és que ho he dit al principi, que eren bessons, i no per una 'boutade', sinó perquè la nostra anàlisi política ens duu a això. Entenem que hi haurà un govern de dretes, integrat per membres de la Coalició Popular, 'respaldat' gustosament, establement, de forma permanent, per un altre partit de dretes; per tant, aquí haviem d'analitzar les responsabilitats de dues forces polítiques i no només d'una; de tres, que no l'he alludida, perquè hem assistit al naixement de la teoria del lliberalisme paritari, molt simpàticament exposada pel nostre amic Mari Calbet, però que, sincerament, no l'entenc; perquè la teoria paritària se fonamenta en el pes dels territoris a la representació política; quan jo creia que en el lliberalisme el que primava eren els ciutadans individuals, les persones i no els territoris; però els liberals progressistes, com ha dit ell també s'han estimat més anar-se'n amb els conservadors que amb una opció progressista; per tant no eren dues forces polítiques, sinó tres; valgui com a aclaració. Bé, dels pactes sembla que no sabrem res; estam a l'espera del que ens vagi 'deparant' el transcurs de la legislatura; i no dic que estam a l'espera de sorpreses, que creim que no n'hi haurà, sinó a l'espera de veure quina és la concreció real d'aquesta moderació de les tendències conservadores d'AP que UM diu que exercirà. Ho jutjarem a la vista de l'arbitratge resultant.

Sr. Cañellas, vostè s'enfada i segurament amb raó perquè vostè al millor no ha destruït mai cap paisatge, i al millor ha ajudat 'inclús' amb les seves mans a conservar-ne qualcun; però no és aquest el problema, vostè està aquí en representació d'una força política que és AP; jo he dit que en aquesta terra hem assistit durant anys a un fenomen importantíssim, a un model de desenvolupament econòmic i social que no ha volgut esser debatut durant aquesta campanya passada, que ha estat el fenomen de la balearització; on són els pares de la balearització?, és que creu que això ha estat cosa de quatre persones aïllades, irresponsables, que ningú sap qui són i que estan desenteses del protagonisme social i econòmic d'aquestes Illes? No, Sr., els pares de la balearització, com he dit a la meua intervenció, tenen el seu aixopluc i refugi polític a AP; i vostè els haurà de donar cobertura; i aquesta gent seran molt exigents i ho estan essent ara; i vostè ho sap i ho haurà de saber; per això jo li he fet preguntes molt concretes; per això nosaltres estam molt cremats en el que hi pugui haver en matèria d'ordenació del territori; per això aquesta nostra preocupació fonamental, perquè creim que en aquest futur de les Illes fa falta una inversió radical del procés que s'ha seguit fins ara, i no tenim cap seguretat que el protagonisme en mans dels que han estat els autors del procés anterior pugui esser un protagonisme de canvi, en funció dels interessos reals d'aquestes Illes; per això he parlat amb èmfasi, no amb tot el que hauria volgut, perquè el temps no m'ha bastat, d'aquest tema de l'ordenació del territori.

PRESIDENT PARLAMENT:

Té la paraula D. Gabriel Cañellas Fons.

GABRIEL CANELLAS:

Jo, Sr. Pons, voldria de qualque manera fer-li veure que vostè torna fer manifestacions gratuïtes de qui està darrera de cada partit; però 'en fin', com que això ni vostè ni jo ho sabem, ni sabem qui ha votat una cosa ni qui l'altra; jo l'únic que sí puc dir-li és que en aquest cas n'hi ha hagut moltíssims, tants moltíssims d'aquests que ha produït la balcarització que som més 'per lo menos', més en aquestes Illes dels que han votat en contra. De totes formes, quan he pujat a la tarima he volgut de qualque manera deixar-me per aquest moment d'ara el donar-li les gràcies per la seva lleialtat i el seu respecte, que supòs que no és sols personal, sinó de grup; la seva capacitat i la de tot el seu grup estic segur que aquest Parlament i les seves Comissions l'hauran de menester, si volen fer de qualque manera que això que avui hem començat seguesqui per molts d'anys i cada vegada millor.

PRESIDENT PARLAMENT:

D. Cosme Vidal vol intervenir en relació al grup, i li correspon a sa Coalició AP-PDP-UL. Li record al Sr. Diputat que té vint minuts.

COSME VIDAL:

Moltes gràcies, Sr. President. Senyores i senyors Diputats, jo d'alguna manera podria vertaderament, com quasi ha passat, eludir la meua intervenció; però no és més que crec una obligació per d'alguna manera recolzar l'exposició del programa que ha fet el nostre i únic candidat, el Sr. Gabriel Canellas. No obstant, jo voldria començar fent el mateix que han fet la majoria dels que m'han precedit en l'ús de la paraula; felicitant-nos vertaderament per poder 'estar' avui aquí en aquest Parlament nostre, en aquest Parlament de tots, que tots hem ajudat a fer. Jo més endavant diré per què dic això; perquè vertaderament seria molt lamentable que se'ns imputàs un sentiment antiautonomista que mai ha tengut aquest grup i que avui ens volen posar per tots els costats. Però no obstant, d'alguna manera vull començar dient 'algo' que creim que és fonamental: que està clar que per esser honest en política 'hi ha que' esser sobretot coherent; i vertaderament el candidat de Coalició Popular pens que ja des d'abans de tenir la confiança d'aquesta Cambra, que sense dubte li atorgarà després, ha demostrat la seva honestetat dant una autèntica lliçó de coherència; perquè, es vulgui o no, el programa de govern és el programa del partit que està en el govern; fer un programa de partit electoral i llavors no complir-lo si s'obté la majoria, no seria coherent. La seva intervenció, dic que ha 'set' coherent, perquè 'antes' d'establir clarament el projecte del procés de treball que vol dur en tres fronts, 'desde luego', en la creació del marc jurídic com a cosa prioritària, en l'assumpció, el més ràpidament possible, de les competències, i finalment institucionalitzant, si és que es permet la redundància, l'organigrama autonòmic en base a l'Estatut que hem aconseguit tots. 'Además' d'això, ha estat basat en el compromís d'acomplir el programa amb el

que la nostra coalició va concórrer a les eleccions. Efectivament la Coalició Popular de Balears a la seva declaració general de principis del programa electoral —i 'hi ha que' cenyir-se a això— vertaderament ho ha exhibit el Sr. Pons, al nostre programa electoral hi veurà que des de l'òptica de la nostra ideologia basada un l'humanisme cristià, reformista, liberal, de caràcter conservador, propugnam un desenvolupament polític permanent i una transformació progressista de l'entorn socio-econòmic, des d'un màxim de benestar, estabilitat, justícia social i llibertat; una política autonòmica equilibrada i harmònica, 'garantitzant' els principis fonamentals de l'Estat: unitat i autonomia, que no són dos coses contrapostes; i, per tant, la nostra política autonòmica és clara; i en tenir política autonòmica és que es té vocació autonòmica; arrancam del suport decidit al sistema autonòmic regional, però propugnant la solidaritat interregional, perquè volem així vigoritzar des de les parts el tot que significa Espanya; i mai està per de més repetir això; i en el nostre cas, cenyint-nos en el nostre cas balear, la solidaritat interinsular que ha quedat ben clara en l'exposició del programa; perquè també així aconseguirem arribar a construir el país balear, que 'hi ha que' fer encara; i per això entenem, com ha dit el candidat, que la composició futura del Parlament ha de respondre al principi de paritat corregida, com a fonament d'una entesa necessària; això vertaderament crec que és tenir vocació autonòmica i realista; i vertaderament això ha defensat des del primer moment la nostra coalició. Per altra banda, en el nostre programa és constant la referència als Consells Insulars; també ens diferenciam d'altres opcions que pretenen esser més autonomistes i més insulars que la nostra, en 'menos' projecció diguem parlant des d'aquesta influència de Madrid; perquè entenem, primer, que els Consells Insulars són els pilars autèntics de la nostra autonomia; perquè contràriament a altres concepcions, pensam que deuen d'esser els únics executors de les decisions del govern regional en el seu àmbit territorial respectiu; i fonamentalment perquè defensam des de sempre també, també el principi de subsidiarietat; però volem determinar, amb límits clars i definits, les competències de cada un dels òrgans i organismes de la nostra autonomia; i volem evitar duplicitats, funcions superposades, perquè volem impedir un cost desproporcionat de l'administració autonòmica; volem en definitiva administrar bé l'autonomia; perquè una cosa, descentralització, no lleva l'altra, racionalització. El nostre candidat s'ha referit, i jo en aquest aspecte no vull repetir, a l'àrea de l'economia d'una manera clara, a pesar que a les altres intervencions no s'ha volgut reconèixer així; i es diu que és més bé el nostre programa un programa d'intencions; naturalment que ho és; no pot esser de realitzacions abans d'hora; es poden exposar 'desde luego' algunes 'mides'; però no es pot entrar en el 'fondo' com voldrien, pel vist, alguns que hagués estat. Per tant, jo vull dir que l'exposició del nostre candidat ha quedat clara; i ha quedat clara també aquesta crida a la cooperació de tots,

que ha fet al final; però davant la seva intervenció, del nostre candidat, de l'únic candidat, s'han produït les respostes dels representants de totes les forces polítiques que han obtingut cabuda dins aquest primer Parlament Balear. Voldria referir-me, encara que fos de passada, a totes elles; i sobretot dir als que han parlat en primer lloc, i d'alguna manera són de les Illes Menors, o vaja d'alguna manera, ho són de totes maneres; però vull dir que són representants de partits polítics; però han posat especial èmfasi a la defensa de tot el que concern a les illes menors, que poden estar tranquils, que precisament perquè el programa de Govern és idèntic o és coherent amb el programa electoral, poden estar tranquils que respectaran aquests principis que vertaderament els tenen preocupats; clar que sí, jo li diria al Sr. Triay, que ha de quedar clar allò de la subsidiarietat; ell diu que tenen ja superat això de la paritat; però 'quizàs' ho tenen superat perquè precisament, com diré més endavant, aquest Estatut aprovat té bastant 'menos' 'que' veure, o millor dit, té poc que veure amb el fonamental, amb els projectes i avantprojectes que hi va haver 'antes'. Pas per damunt el que ha dit el Sr. López Casasnovas perquè 'desde luego' s'ha referit molt a la cosa històrica; ha 'set' contestat puntualment pel nostre candidat; i el que sí voldria recalcar és que els Consells Insulars, no és cert que s'hagi dit que seran uns 'menors' 'servicis'; el que és cert és que el programa electoral i les declaracions, les manifestacions i els mítings d'altres partits sí que els volien relegar a això; però nosaltres sempre hem fet bandera que els Consells Insulars han d'esser els autèntics executors de la tasca autonòmica en els seus respectius àmbits. Quant al Sr. Serra del PSM de Mallorca, ha dit el nostre candidat que per poc el substitueix, quant a aquella exposició detallada que ha estat fent d'un programa que, segurament, si hagués guanyat les eleccions, seria el que hauria presentat aquí; jo vull dir que a més a més m'ha sorprès, a pesar que tenc el gust de conèixer-lo fa temps, el Sr. Serra, que quasi també m'ha substituït a 'jo' en la pretensió que quasi sempre tenc, i que avui 'quizàs' no em surt molt bé, d'exercir el sentit de l'humor; però això són més bé coses anecdòtiques; i ja no tant el que ha dit D. Jeroni Albertí quan 'desde luego', ha fet referència clara a aquests que en un determinat moment a aquest Estatut, ell ha dit a aquest Estatut, el varen qualificar de «bodrio»; jo li vull dir al Sr. Albertí, 'desde luego' no voldria esgarrar els pactes d'antes', però amb la mateixa claredat que ell, amb la mateixa claredat que ell, li voldria dir que no és igual; ell ha duit aquí un Estatut d'Autonomia i jo duc l'avantprojecte; i ell sap molt bé, el Sr. Fèlix Pons i algun altre també, que en aquest avantprojecte hi havia coses fonamentals que en el projecte que llavors es va dur aquí prop, a la Capella del Consolat de Mar, no hi tenia res 'que' veure amb aquest avantprojecte; concretament em referiré a l'article 18 de l'avantprojecte que per unanimitat hi vàrem incloure a l'organigrama autonòmic els Consells Insulars i que llavors els varen llevar; bé, lla-

vors també voldria dir que l'avantprojecte amb una sèrie de coses, però sobretot amb allò del reconeixement de la subsidiarietat, en estar anul·lat per la clàusula addicional n.º 9, 'desde luego', no reconeixia o 'al menos' es podia fer que no es reconesqués, gràcies i 'mal que els pesi' als que sigui, gràcies a la Coalició Popular, es va introduir una esmena que va quedar pricament anul·lada o d'alguna manera canviada aquesta clàusula n.º 9 de les Disposicions Transitòries; perquè, 'desde luego', es reconeixia ara, o es reconeix ara a l'Estatut que hem aprovat, en aquest Estatut que hem aconseguit entre tots, es reconeixia precisament 'algo' que 'antes' no es reconeixia, que era la paritat absoluta a la Comissió, que d'alguna manera ha de dar les transferències de les competències de les diferents matèries als Consells Insulars; que aquí és el 'puesto' aquest dels Consells Insulars, on naturalment jo en podria parlar molt; per tant que no digui que han 'set' ironies; que precisament aquest Estatut que diu que nosaltres vàrem 'combatir' i no és cert; aquest no el vàrem 'combatir'; ens vàrem abstenir, ens vàrem abstenir a les Corts Generals; però una abstenció positiva, perquè anàs endavant; que aquest Estatut sigui el mateix que vàrem qualificar no jo, sinó, jo ho vaig comentar, de «bodrio», si 'desde luego' hagués 'set' aquell «bodrio», avui no 'estaríem' aquí a menjar-lo; per tant, com que és totalment distint, això vull que quedi molt clar, com ha de quedar clar que el Sr. Albertí, 'pues' o podia o no podia 'apoiar' el candidat nostre; però no dos candidats, perquè només n'hi ha un; jo ho dic 'desde luego' al mateix temps també amb aquesta humilitat que avui s'ha dit aquí que 'té que' esser norma política; i dir que 'admitim' el nostre partit, i ho dic en nom d'ell, aquell llistó que d'alguna manera tendrà el Sr. Albertí per fer que aquest regionalisme que nosaltres també defensam, aquesta autonomia que també és nostra pugui vertaderament anar endavant. Jo, al Sr. Fèlix Pons, crec que ja se li ha contestat també puntualment per part del nostre candidat i 'desde luego' per part d'UM que ha 'set' quasi el que ha rebut els tirs del Sr. Pons. Jo d'alguna manera així mateix voldria dir que quant a això de Madrid, que quedi clar que, el Sr. Pons ho sap perfectament, que a Madrid —i perdonin, però me surt— que a Madrid «mucho» vol dir molt i això ho saben també els socialistes que hi viatgen amb molta freqüència i que segurament no haguessin tengut cap inconvenient a viatjar-hi i a dir-li en aquest pacte de progrés que preconitzen a canviar-lo pel pacte de Madrid; els hagués 'set', jo crec, exactament igual. Jo, com que ha fet una referència molt clara a què Aliança Popular era antiautonomista i ha tret, 'en fin', una sèrie d'esmenes que li convenen, ells també en varen fer moltes i bilateralment. Finalment 'quizàs', perquè al cap d'allà no és que sigui nou en política, a pesar que som recent, però sí amb AP, 'quizàs' també el Panta-REY, de Heràclito, que era 'quizàs' també el de N'Alfonso Guerra, això del canvi 'quizàs' també pot esser vàlid per a nosaltres; i si en alguna cosa vertaderament no hem estat dins aquesta

vocació autonòmica que diuen tot i que fan professió to's de què hi estan; jo puc assegurar que amb els nostres fets ens concixerem i 'desde luego' podrem d'alguna manera demostrar, podem demostrar, que aquesta balearització no és exclusiva d'AP ni molt 'menos' d'Eivissa; Eivissa, no sé perquè, i Menorca també algunes vegades són, no sé, preocupació dels líders del PSOE; que tinguin la completa seguretat que ni a Eivissa es farà això que diuen ells o es legitimaràn comportaments que nosaltres no compartim; ni a Menorca s'entrarà a sac a res; jo vull dir amb tota la modèstia i l'humilitat del partit majoritari, però nascut a l'Illa més 'atrassada' —segons algú ens va imputar— de les Balears, que vertaderament no, no són aquestes les intencions, i els fets torn a repetir que ho demostraran, del nostre grup. Jo esper, senyores i senyors Diputats, que avui a aquesta crida de col·laboració, de cooperació que ha fet el nostre candidat d'alguna manera respondreu tots, d'una manera, com és lògic, podreu fer 'valdre' la vostra postura; però jo demanaria que els que no votin afirmativament 'al menos' que no ho facin negativament, perquè així segurament podrem dar aquesta confiança que 'desde luego' necessita aquest partit que estarà en el govern perquè 'indudablemente', i això ho hem de reconèixer, que 'además' de llistons, correccions, etc., necessitem la col·laboració de tots. Moltes gràcies. (Aplaudiments).

PRESIDENT PARLAMENT:

Per al·lusions personals, té la paraula D. Sebastià Serra.

SEBASTIA SERRA:

Bé, en primer lloc, voldria agrair al portaveu d'AP que als socialistes i nacionalistes de Mallorca ens hagi dit, ens hagi reiterat el que ha dit el Sr. Cañellas de la nostra capacitat de govern; però voldria especificar que aquí no hem volgut els del PSM suplentar amb absolut, ja que som totalment respectuosos amb les eleccions i molt conscients de la feina que hem feta fa molts d'anys i de la feina que farem; però sí que voldrem dir, volem dir, que amb un sentit de l'humor, malgrat els nostres resultats electorals, però amb un sentit de l'humor i amb molta feineria hem volgut dir-vos amb molta seriositat, pot ésser massa ràpidament per complir el reglament que hi havia previst, s'ha de dir això, però hem volgut dir-vos amb tota sinceritat i tota claredat el que nosaltres entenem que és bàsic en aquests moments, una voluntat política, sucra al màxim les possibilitats que dona el nostre Estatut d'Autonomia, que molt bé sap tothom els nacionalistes i socialistes de Mallorca i Menorca no el vàrem votar afirmativament, sinó que vàrem dir que no, perquè creïem que estava per baix del que la Constitució Espanyola donava o permetia; però nosaltres tenim aquest Estatut; i per això nosaltres hem volgut dir-vos, mai suplentant amb absolut el paper que ha de fer un altre, però sí dir-vos la voluntat política del nacionalisme quina hauria d'ésser i sobretot de la ver-

tadera vocació autonomista; per altra banda hem de dir que la nostra crítica global i les desconfiances i la falta de concreció fan que òbviament el nostre vot ha d'ésser el vot en consciència negatiu; si bé que quedi molt clar el nostre esperit de col·laboració, quan es donin les concrecions i els fets, serà molt clar igual que la nostra col·laboració, no només amb la institució i les persones, sinó amb tota la tasca dels pobles de les Illes Balears.

PRESIDENT PARLAMENT:

Acabades 'pues' les intervencions, procedirem a la votació. La votació, record als Srs. Diputats, tindrà lloc d'una manera nominal. El primer Secretari de la 'Taula' procedirà a donar lectura al nom de cada un dels Diputats, per ordre alfabètic simple. Vostès des del seu 'puesto' podran contestar «sí», «no» o «m'abstenc». Per la 'Taula' s'anirà 'preguent' nota.

Pot començar, Sra. Secretària a fer-ne lectura.

CATALINA ENSEÑAT:

Aguiló Fuster, Pere Gonçal. Sí.
 Albertí Picornell, Jeroni. Sí.
 Alfonso Villanueva, Josep. No.
 Alès Serra, Josep. Sí.
 Asensio Narcue, Carlos. No.
 Cañellas Fons, Gabriel. Sí.
 Carreras Pont, Benjamín. No.
 Costa Costa, Antoni. No.
 Fajarnés Ribas, Enric. Sí.
 Fiol Company, Miguel. Sí.
 Ferrer Mari, Bartomeu. No.
 Frau Bernat, M.ª Encarnació. No.
 Garcías Coll, Antoni. No.
 Gilet Girart, Francesc. Sí.
 Godino Busquets, Gabriel. Sí.
 Gómez Sabrido, Francisco. No.
 Huguet Rotger, Joan. Sí.
 Jaén Palacios, Manuel. Sí.
 Joan Marí, Ildefonso. No.
 Lafuente López, José M.^a Sí.
 López Casasnovas, Joan F. No.
 Llompart Salvá, Jaume. Sí.
 Llull Bibiloni, Jaume. No.
 March Noguera, Joan. No.
 Marí Calbet, Alonso. Sí.
 Marí Calbet, Antonio. Sí.
 Marí Torres, Pere. Sí.
 Martín Peregrín, José Luis. No.
 Mesquida Galmés, Andreu. Sí.
 Munar Riutort, M.ª Antonia. Sí.
 Nadal Aguirre, Joan. No.
 Oliver Mut, Gaspar. Sí.
 París Mateu, Andreu. No.
 Planells Roig, Josep. Sí.
 Pons Irazazábal, Félix. No.
 Pons Moll, Joan. No.
 Pons Pons, Tirs. No.
 Ribas Costa, Antoni. Sí.
 Ribas Marí, Enric. No.
 Roses Juaneda, Antoni. Sí.

Saura y Manuel de Villena, Fernando. Sí.
Seguí Coll, Guillem. No.
Serra Busquets, Sebastià. No.
Soler Cladera, Cristòfol. Sí.
Triay Humbert, Cristòfol. Sí.
Triay Llopis, Joan Francesc. No.
Verger Pocoví, Joan. Sí.
Vidal Joan Cosme. Sí.
Vivó Cortés, Joaquim. No.
Pons Pons, Damià. No.
Ensenat Ensenat, Catalina. Sí.
Moll Marqués, Josep. No.
Marrero Henning, Pedro Pablo. Sí.
Cirerol Thomàs, Antonio. Sí.

PRESIDENT PARLAMENT:

El resultat de la votació dona 25 «no», 29 vots «sí». Atès el resultat de la votació, per decisió de la majoria absoluta dels membres del Parlament de les Illes Balears, aquest atorga al Diputat Excm. Sr. D. Gabriel Cañellas Fons, la confiança per exercir el càrrec de President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. (Aplaudiments).

Seguidament, se procedirà per la 'Taula' a l'expedició dels certificats pertinents, per fer-los arribar al President del Govern d'Espanya i a S.M. el Rei Joan Carles I.

Queda 'concluït' aquest acte.